

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Caput V. De irregularitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

bonis communibus, longéque pluribus, quam excommunicatio minor.

426. §. 2. Interdictum aliquando est purè pœna, si nempe feratur ad certum tempus propter delictum præteritum, & tale interdictum cessat hoc tempore elapso absque ulla absolutione: aliquando est censura, si feratur ut medicina propter contumaciam præsentem & illius correctionem, & tum indiget absolutione, *Suar. Sa. Can. Regin. Sayr. Fill. Dicast. d. 5. n. 208.*

427. §. 3. Si Episcopus verbis expressis non sustulerit, attamen non servet ipsemet interdictum à se latum, per hoc præcisè non videtur tollere, quia tamen præsumi non debet, quòd velit peccare, peccaret autem secundum dicta n. 414. si ageret contra interdictum necdum sublatum, putat *Dicast. n. 245.* hoc respectu aliorum esse sufficiens signum, quòd illud reipsa sustulerit.

428. §. 4. Ad tollendum interdictum requiritur signum externum, non tamen determinata verba vel ceremoniæ. *Dicast. à n. 242.*

Qui plura volet de tota materia interdicti, consulat *Castrop. & Dicast.* utrumque totâ disput. 5. qui de illo accuratè tractant.

429.

CAPUT V.

De Irregularitate.

» **E**tsi Irregularitas non sit censura, propter similitudinem tamen, quam cum ea habet, communiter eidem annectitur, quapropter & hic subjungo.

DUBIUM I.

Quid & quotuplex sit irregularitas.

» **R**esp. I. Est impedimentum Canonicum, susceptionem Ordinum sacrorum & susceptorum

prorum usum impediens: Unde sequitur, non esse censuram, sed quasi inhabilitatem: et si enim interdum imponatur per modum pœnæ, propriè tamen pœna non est. *Laym. l. 1. t. 5. p. 5. c. 1. Bon. d. 7. q. 1. p. 1.*

Resp. II. Dividitur, 1. in eam, quæ est ex delicto; & quæ est ex defectu. 2. In totalem, seu propriè dictam, quæ omni Ordine suscipiendo, & suscepti exercitio privat, v. g. homicidium, bigamia: & in Partialem, quæ aliquo tantùm Ordinis ministerio privat, vel solo ascensu ad Ordinem superiorem; v. g. oculis vel palmâ Sacerdos carens, inhabilis est ad Missam, non tamen ad confessiones audiendas; & Diaconus sinistro oculo carens, inhabilis est ad Sacerdotium, in suo tamen Ordine ministrare potest.

A D D E N D A.

Quest. 52. An certum sit nullam Irregularitatem, etiam ex delicto, esse censuram. *R.* videtur esse certum, uti tenent plurimi cum Cardena in 1. c. 75. contra Sorum & paucos alios, & consequenter non poterit per absolutionem tolli ab eis, quibus delegata est plenissima potestas absolvendi à casibus, censuris & pœnis omnibus quomodocunque incurtis, uti dicitur iterum n. 459. Notat autem Lugo in Resp. mor. l. 2. d. 12. n. 2. irregularitatem in eo imitari censuras, quod incurrat ipso facto, & quod semel contracta efficiat personam, quocunque iêrit.

Q. 53. Si aliquid præcipiatur vel prohibeatur sub pœna irregularitatis, quale sit peccatum contravenire. *R.* Probabilius est contra Valent. Salonium & Sayrum apud Dian. p. 1. tr. 10. R. 21. esse mortale, quia quam.

quamvis irregularitas possit contrahi ob veniale vel etiam ob nullum peccatum, tamen quando imponitur per modum pœnæ propter malefactum, non imponitur nisi propter mortale, ita Steph. à S. Paulo. tr. 2. d. 3. n. 22.

432.

DUBIUM II.

Qui sint effectus irregularitatis.

- » **R** Esp. Sunt sequentes, 1. Inhabilitare ad Ordines suscipiendos, etiam primam tonsuram, & impedire exercitium Ordinum superiorum: Unde Sacerdos irregularis, etsi validè, illicitè tamen absolvit. *Bon. l. c. num. 4. & p. 4. 2. Quòd collatio Beneficii, ad cujus functiones inhabilis est, facta irregulari invalida fit, secundùm sententiam communiorem & tutiorem: etsi non improbabiler quidam dicant eam non ipso facto irritam esse, sed meritò irritandam. Lay. l. c. cap. 1. n. 2. & 3. Sylv. Et. Bon. p. 4. Secundùm quam sententiam probabilem, Resolves,*
- » I. Is qui Beneficium impetravit in irregularitate, potest, obtentâ hujus dispensatione, illud in foro conscientie licitè retinere, sine nova collatione, etiamsi in dispensationis impetratione non sit facta mentio Beneficii. Item si postea Beneficio privetur, non tenetur fructus restituere.
- » II. Graviter peccat, qui in irregularitate exercet actum Ordinis, aut suscipit, licet Ordines ei collati sint validi.

ADDENDA.

433. **Q**uest. 54. Quid præterea sit notandum circa hos effectus. R. §. 1. Ordines collati irregulari sunt

sunt validi; Ecclesia enim tantum reddit inhabilem ad Ordines ritè suscipiendos & exercendos, non autem reddit absolute incapacem: imò impedire non potest valorem, quem Sacramenta habent Jure divino, si defacto adsint materiae formæ & minister à Christo requisiti, ut docent *Dicast.* d. 7. n. 99. *Steph.* tr. 5. d. 5. n. 286. Rectè autem notat *Castrop.* d. 6. pu. 5. n. 1. cum prima Tonsura pendeat ab institutione Ecclesiæ, potuisse illam reddi irritam, si susciperetur ab irregulari, Ecclesia tamen defacto id non statuit: imò aliqui DD. asserunt primam Tonsuram recipi posse ab irregulari, eò quòd non sit Ordo, sed oppositum tenendum est cum *Castrop.* n. 2. quia ut censeatur comprehendi satis est esse dispositionem ad Ordines & per eam hominem poni in statu clericali.

§. 2. Cum irregularis prohibeatur tantum à receptione Ordinum & exercitio illorum, poterit omnia alia obire v. g. servire Missæ, uti faciunt, qui acolythi non sunt, item baptizare non solenniter, item potest retinere jurisdictionem, eamque exercere, etiam si supponeret receptionem alicujus Ordinis, unde etiam potest excommunicare, absolvere ab excommunicatione &c. hi enim non sunt actus Ordinis, quamvis forte eam prærequirant. *Castrop.* à n. 4. *Dicast.* n. 109. 130. 151.

§. 3. Parochus irregularis peccat graviter, si per seipsum absolvat pœnitentem, absolveret tamen validè, cum retineat potestatem Ordinis & jurisdictionis, poteritque validè & licitè committere alteri Sacerdoti, ut oves suas absolvat, illa enim delegatio non est actus Ordinis, quia Clericus non Sacerdos potest habere hanc jurisdictionem.

Tom. VII.

N n n

risdi.

- risdictionem & alteri delegare, *Dicast.* num. 137.
436. §. 4. Si quis conferat aliquam potestatem irregulari, quam irregularis recipere prohibetur v.g. si conferat jurisdictionem ad absolvendum, vel conferat Beneficium, si hoc faciat sciens esse irregularem, validè confert: Si autem ignoret esse irregularem *Dicast.* n. 114. & 147. dicit invalidè conferre, quia ceteri debet non habere voluntatem conferendi, nisi secundum leges & Canones, leges autem & Canones prohibent conferri irregulari, ergo ceteri debet non velle illi conferre, & consequenter non confert.
437. §. 5. Huc pertinet sequens casus: Titius Presbyter debet ex officio festo S. Huberti Missam celebrare; nec omittere potest sine publica infamia vel gravissimo incommodo; est autem irregularis ex delicto, nec interea dispensari potest, hinc *Queritur*, an absolutus à peccatis & censuris non possit eo die illud officium Missæ habere. *R.* 1. Si irregularitas sit notoria, & in ratione delicti & in se, non potest; quia tota infamia est jam quo ad substantiam publicam, & adderet publicum scandalum. *R.* 2. Quamvis factum, quo contraxit irregularitatem sit notorium, si tamen notorium non sit nec publicè judicetur ideo incurrisse irregularitatem, si possit sine infamia vel incommodo, adhuc tenetur vel sub specie negotii aliò proficisci, vel sub specie infirmitatis se continere domi & alteri officium illud committere; id enim postulat reverentia prohibitionis Ecclesiasticæ. E contra si neutro modo possit declinare publicam infamiam vel aliud gravissimum incommodum, potest habere illud officium Missæ quia ejusmodi præceptum humanum non celebrandi in tali

inhabilitate occulta ex prudenter præsumpta benignitate piæ Matris Ecclesiæ non obligat cum tanto incommodo.

Q. 55. Quid addendum sit circa irregularitatem in 438.

Beneficatis. R. §. 1. Dixi l. 4. n. 780. irregularem non posse promoveri ad ullum Beneficium vel pensionem ecclesiasticam, de qua tamen vide dicta ibidem n. 1149. Quod si irregularitas impediatur usum alicujus tantum Ordinis; dixi, posse talem esse capacem Beneficii, requirentis usum, quem habere possit alterius Ordinis: hinc Sacerdos privatus manu fit irregularis & inhabilis ad functiones Beneficii sacerdotalis, cum ad illas fit ineptus, manet tamen habilis ad functiones Beneficii alterius, cujus munus obire potest, *Dicast. d. 7. n. 102.*

§. 2. Irregularitas quæ post acceptum Beneficium incurritur, non privat ipso facto Beneficium aut pensionibus Beneficii, nemo enim ipso facto ante sententiam privatur bonis suis vel juribus actu possessis, nisi id clarè exprimant leges & id pluribus firmabo n. 508. unde talis poterit resignare vel permutare Beneficium, cum adhuc habeat titulum & jus, ita cum aliis *Dicast. n. 120. 121.* Item poterit retinere fructus Beneficii, si per se vel per alium satisfecit muneri suo, *Dicast. num. 124.*

§. 3. Si quis habeat Beneficium, cui annexum est v. g. jus eligendi, irregularitas non privat illo jure nec usu ejus, non est enim actus Ordinis, quamvis fortè prærequirat Ordinem, v. g. subdiaconatum, *Suar. Nav. Castrop. n. 14. Dicast. n. 138.*

§. 4. Irregularis ob homicidium voluntarium & injustum privari debet Beneficio, uti sta-

zuit Trid. sess. 14. c.7. De reform. non tamen pen-
sione, quia de hac nulla in Jure fit mentio, Ca-
strop. n. 12. Dicast. n. 128. 129.

442. Q. 56. An irregularitas semper sit signum, quod quis
vocatus non sit ad statum ecclesiasticum. R. Antonius
Godeau Episcopus Grassensis & Venciensis in di-
scursu de vocatione ad statum ecclesiasticum
Artic. 21. docet 1. signum, quod quis à Deo non
vocetur ad statum ecclesiasticum esse, si aliquam
habeat irregularitatem, putat enim, hoc ipso
quod Deus hanc permittat, sufficienter signifi-
care, quod nolit à tali statum ecclesiasticum eli-
gi, cum ratio dicat non facile per dispensatio-
nem recedendum esse à communi & iusta lege.
2. Conatur ex variis Conciliis probare ista tene-
re præcipue de illis, qui milites fuerunt, talibus
enim liberæ vitæ assuetis putat potius discipli-
nam religiosam esse necessariam. Hæc univer-
sim non tenent. Non primum, nam sæpe peracci-
dens contingit alicui talis irregularitas, nec à
Deo intenta est; qui licet permittat, dedit Ec-
clesiæ suæ potestatem eam tollendi, etiam in or-
dine ad suscipiendum statum ecclesiasticum, ut
probat praxis Ecclesiæ ab initio ad hæc usque
tempora. Nec secundum, nam scimus multos post
militiam bene præfuisse Ecclesiis cum S. Martinus
recens exemplum est Innoc. XI. qui sanctissimè
præfuit toti Ecclesiæ. Itaque si quis post mili-
tiam vel etiam cum quacunque irregularitate
dispensabili, secundum regulas l. 6. p. 2. à num.
1915. datas consideratis omnibus judicet se in
statu ecclesiastico melius servitutum Deo & se-
curius salvandum, non est cur deterreatur ab eo
statu, vel à petenda dispensatione. Verum qui-
dem est, quod per discursum suum præcipue in-
tendit

E. III.
20. I.
T. m. or.
Clau dii
La Croix
Tom VII

Ca.

tend
confi
li & f
debe
quis
potef
tia, f
pro
Q
RES
in
(Cap.
live fa
irregu
Bon. q.
dubite
misso
dientia
Rel
lito,
& mon
tio,
xatur.
Res
solutio
simili
vel quas
quider
que po
tum to
dispens
men ne
Episco

tendit Godeau, tenetque etiam Pignat. tom. 10. consult. 99. tanta esse pericula in statu Episcopali & sacerdotali, ut merito quisque formidare debeat ea acceptare, nedum ambire, attamen si quis se ad ejusmodi statum putet à Deo vocari, potest ad illum se offerre, confidens de Dei gratia, si faciat quod in se est, hanc non de futuram pro implenda obligatione tanti muneris.

DUBIUM III.

433.

Quomodo incurratur & tollatur irregularitas.

Resp. I. Cum ab homine non feratur, nulla incurritur nisi in jure expressè habeatur (Cap. is, qui de sent. excomm. in 6.) Unde in dubio five facti five juris, tenere potes, quòd non sis irregularis, quia melior est còditio possidentis, Bon. q. 1. p. 5. ex Suar. Fill. &c. Excipe tamen, si dubites de homicidio saltem injusto à te commissio, ut patet ex Cap. Significasti, & ex C. Ad audientiam. 2. De homicidio. V. Bon. l. c.

Resp. II. Ut incurratur irregularitas ex delicto, requiritur actus externus consummatus & mortalis, ut habet communis contra Caj. Ratio, quia est gravis pœna, & difficulter relaxatur.

Resp. III. Irregularitas non tollitur per absolutionem, sed per dispensationem, hac vel simili formâ: *Dispenseo tecum in irregularitate, quam vel quas, ob hanc vel illam causam incurristi.* Et si quidem dispensans intendat tollere omnes, idque possit, omnes tollit; sin minus, eam tantum tollit, quam potest & vult. Et si verò hæc dispensatio ad Pontificem spectet, ex jure tantum novo Tridentini, ubi est receptum, potest Episcopus dispensare in Irregularitatibus pro-

Nnn 3

venien-

venientibus ex delicto , & non deducto ad fo-
 rum contentiosum , nisi tamen sit homicidi-
 um , directè & in se volitum *Bon. q. 5. p. 1. n. 3. ex*
Trid. sess. 24. cap. 6. Suar. Sanch. Fill. & c. Lay. c. 9. n. 4.
 Præterea Irregularitas ex defectu natalium,
 tolli etiam potest per professionem in religione
 approbata ; sed quoad ordines tantum , non
 quoad Prælaturas. *Cap. 1. de filiis Presbyterorum*
Bonas. part. 2. Lay. cap. 9. n. 9. Suar. Sanch. Less. con-
tra Villalob. qui apud Dia. p. 4. t. 2. R. 65. dicit
 tolli quoad omnia solita gubernari per Fratres
 illius Ordinis , ut Prioratus , Præposituras,
 Rectoratus & cætera munia : Circa quæ Præla-
 tos saltem posse cum iis dispensare , in Capitu-
 lo tamen Generali vel Provinciali , notat *Dun-*
st. c. ex Barbos. Unde resolves ,
 I. Solus Papa , & qui ab eo accepit privile-
 gium , potest dispensare in Irregularitatibus ex
 defectu.
 II. Confessarius in nullis irregularitatibus
 potest dispensare , nisi habeat speciale privile-
 gium à Papa.

A D D E N D A.

444. **Q**uest. 57. A quo incurratur Irregularitas. R.
 §. 1. Cùm irregularitas infligatur ab Ec-
 clesia , illam non incurrunt infideles , quia non
 sunt Ecclesiæ subjecti : attamen si sint in infideli-
 tate Bigami & convertantur , jam sunt irregula-
 res secundum dicta l. 6. p. 3. n. 612. quia con-
 versi manent bigami , & Ecclesia vult bigamos
 esse irregulares , sicuti etiam corpore mutilatos ,
 licet ante conversionem mutilati sint ; quod
 confirmatur ex dictis etiam l. 6. p. 3. n. 628.

§. 2.

§. 2. Cùm irregularitas pro effectu proprio 445.
habeat impedire susceptionem Ordinum & u-
sum susceptorum, non incurrit sc̄mina nec
hermaphroditus, in quo prævalet sexus sc̄mi-
neus, cùm hi non sint capaces Ordinum, hinc
subjectum irregularitatis est solus homo bap-
tizatus & mas, *Castrop.* hinc d. 6. p. 2. *Dicast.* d. 7. n.
70. 75.

§. 3. Impubes completo septennio capax 446.
peccati mortalis potest incurrere irregularita-
tem, *Dicast.* d. 1. n. 232. & alii: hinc committens
homicidium voluntarium contrahit irregula-
ritatem ex *Clement.* Si furiosus De homicidio.
Silv. Sanch. Avila, imò Abb. Covarr. Nav. Rodrig. pu-
tant etiam ante septennium completum incur-
rere, si malitia suppleat ætatem, sed probabilius
contradicunt *Henriq. Avila Dicast.* & alii cum *Delb.*
De immun. eccles. c. 13. dub. 3. n. 13. tum, quia
Clementina expressè excipit infantes, tum eti-
am, quia nullibi exprimitur, & odii restringi
debent, *Cap. 1. De delictis puerorum.* Imò multi
cum *Castrop.* tr. 3. d. 1. p. 24. §. 2. probabiliter
excusant omnes ante pubertatem ab omnibus
pœnis, exceptâ pœnâ percussiois Clerici. Vide
dicta n. 42.

§. 4. Hoc ipso quòd aliquis eligatur in Pa- 447.
pam, definit esse irregularis, quamvis antea
fuisset, quia definit esse subjectus Juri Canonico
quoad vim coactivam seu quoad pœnas. *Suar.*
Fill. aliique multi cum *Castrop.* hinc d. 6. pu. 2. n.
4. & *Suar.* d. 40. l. 7. n. 7.

§. 5. Sacerdos hujus diœcesis suspensus ab 448.
hoc Episcopo, incurrit irregularitatem, si v.g.
celebret etiam in alio Episcopatu, quia suspen-
sio, in qua celebrat, afficit personam, nec respicit
locum,

locum, imò nec poterat tolli, nisi cum auctoritate hujus Episcopi vel Superioris, uti pluribus *Beja* p. 1. ca. 29. Quomodo appellatio in tempore facta sæpe impediatur, ut, v. g. *Missam* legens, si censura non incurrat irregularitatem, dixi n. 109. 110. An ille, qui appellavit à denunciatione censuræ, fiat irregularis, si interea celebret *Missam*, dixi n. 111. Si quis ante sententiam bonâ fide appellârit, & *Judex* nihilominus pergat, talem non fieri irregularem, si interea celebret *Missam*, attamen teneri publicè se gerere ut censuratum, dixi n. 112.

449. Q. 58. *Quid addendum sit circa varia dubia, quæ in hac materia possunt occurrere.* R. §. 1. Dubium juris in hac materia tum est, quando dubitatur, an sit lata lex in Jure, per quam ob tale factum inducatur irregularitas; dubium facti est, quando scitur quidem, quod per tale factum inducatur irregularitas, sed dubitatur, an aliquis commiserit illud factum, quod necessarium erat, ut incurreretur.

450. §. 2. In dubio sive Juris sive facti circa irregularitatem, aut an hic casus contineatur sub lege inducente irregularitatem, vel an tu commiseris talem casum sub lege contentum, docent *Nav. Suar. Côn. Avil. Salas, Bonac. Tamb. Sanch.* in *Decal.* l. 1. c. 10. *Laym.* l. 1. tr. 1. c. 5. §. 4. n. 39. *Castrop.* d. 6. p. 3. n. 7. *Dicast.* d. 7. dub. 2. & 3. *Sperell.* *Decis.* 77. à n. 31. & pluribus *Decis.* 119. n. 48. *Schild.* tr. 5. n. 67. *Bardi* discept. 6. c. 7. §. 2. neminem censeri debere irregularem, excepto casu dubii homicidii, uti statim dicitur, quia irregularitas non debet censeri lata, nisi clarè exprimatur in Jure, *Cap. Is qui, De sent. excomm.* in 6. In dubiis facti autem, nisi Ecclesia expressè

annè-

annectat irregularitatem, possessio est pro libertate & immunitate ab ea, nec tenetur quis contra se judicare. Et ideo inferunt *Sanch.* & alii cum *Sperell.* n. 47. in dubio, an sis ligatus censurâ, si practicè deponas dubium & celebres *Misfam*, te non fieri irregularem. Putant quidem aliqui apud *Sperell.* decis. 175. licet pro foro fori nemo in dubio censetur irregularis, attamen pro foro conscientie debere præsumi, ne quis se exponat periculo peccandi, sed cum communissima concludit *Sperell.* à n. 11. ista etiam valere pro foro conscientie, quia pro utroque foro valet possessio: nec ideo se exponet periculo peccandi, quia practicè deponet omne dubium. Neque verum est hinc esse obligationem sequendi tutiora, uti latè probatum est, l. 1. à n. 478.

§. 3. In dubio facti circa homicidium injustum adhuc putat *Henriq.* & probabile existimat *Suar.* tum tantum censeri debere aliquem irregularem, quando verisimilius est, quod homicidium sit perpetratum, sed dicendum est absolute censeri debere irregularem, quandocunque est verum & prudens dubium, etsi pars negativa sit verisimilior, *Dian.* p. 3. tr. 5. R. 72.

§. 4. Si puer post septennium occiderit aliquem, & dubitetur an habuerit plenum usum rationis, *Henriq.* & *Avila* dicunt censeri debere non esse irregularem, quia præsumendum videtur in favorem pueri possidentis libertatem, è contrâ alii cum *Dicast.* n. 426. meliùs dicunt debere censeri irregularem, quia puer post septenniũ præsumitur habere usum rationis, uti habet *Sanch.* in *Decal.* l. 1. c. 12. n. 13. unde ob illam certatem, quæ communiter est capax, est etiam possessio pro illo usu.

Nnn 5

§. 5.

453. §. 5. Si quis pugnauerit in bello iusto, in quo aliqui occisi sunt, & dubitet, an ipse per se aliquem occiderit, putant *Bonac. Leand. & alii* posse reputare se non esse irregularem, quia quando Jus dicit, dubitantem de homicidio censi debere irregularem, loquitur de homicidio iniusto, ergo in dubio circa homicidium iustum, melior est conditio possidentis, secundum dicta n. 450. *Nec refert, quod Cap. Petio tua*, De homicidio, dicatur eum, quem remordebat conscientia de homicidio in bello iusto, censi debuisse irregularem, nam ille, de quo dubitabatur, erat Presbyter, qui nequidem in iusto bello poterat propria manu pugnare, uti notant *Sanch. & alii* cum *Dicast.* à n. 52. Et hanc sententiam probabilis reputat *Schiava*, l. 4. diff. 33. quamvis teneat oppositum cum *S. Anton. Silv. Tabien. Polanc. Sayr. & aliis*, eò quòd praxis Curia habeat, ut tales petant dispensationem: sed fortè id fit ad majorem cautelam, nam prima sententia videtur esse omnino probabilis.

454. §. 6. Quando Jus vult, ut in dubio facti de homicidio iniusto, censeatur quis irregularis, tantum intelligitur de hoc, quantum ad privationem suscipiendi Ordines, & in illis ministrandi, non autem quantum ad alias penas, quæ à Judice imponi solent pro irregularitate contracta; de solis enim prioribus loquuntur leges, cum communi *Dicast.* n. 63.

455. §. 7. Qui consuluit homicidium, sed dubitat, an suum consilium aliquid effecerit ad perpetratum homicidium, censi debet irregularis, quia est dubium facti, in quo Jus induxit irregularitatem, *Sanch.* aliique cum *Dicast.* n. 60. Si autem dubitet, an ille, cui dedit consilium, reipso

commi
cunt ce
Dicast. n.
conster
non faci
multò
miciu
§. 8.
oerum
matus,
bere cer
tia supp
illarà, h
Opposit
Avil. Men
cast. n. 5
um inju
muniter
§. 9.
setur irr
dubio ci
Bonac. Sp
§. 10
regulari
ciat aliq
si suscipi
ponendo
agendi c
Castrop. p
suscepto
persistat
quo nem
cast. n. 5
tali dubi
curritur

commiserit homicidium, multi quidem dicunt cenferi debere irregularem, sed alii cum *Dicaff.* n. 62. tenent oppositum, quia cum non constet de homicidio, & potius præsumatur non factum, non est possessio pro homicidio, multò minùs pro efficacia consilii causantis homicidium, ergo manet possessio pro libertate.

§. 8. Si quis causârit vel concurrerit ad abortum, & postea dubitetur an fœtus fuerit animatus, *Delb.* c. 2. d. 4. f. 20. n. 22. dicit non debere cenferi irregularem, quia Jura id statuenda supponunt constare de morte alicui homini illatâ, hîc autem nescitur, an homo sit occisus. Oppositum communiùs tenent *Sor. Sayr. Sanch. Aril. Meroll. Farin. Barb. Sperell.* decis. 77. n. 39. *Dicaff.* n. 59. quia est dubium facti circa homicidium injustum, quod hîc præsumitur, cum communiter eveniat.

§. 9. In dubio facti de mutilatione nemo censetur irregularis, quia Jus tantùm loquitur de dubio circa homicidium, *Con. Sanch. Diana* suprâ *Bonac. Sperell.* n. 35. *Castrop.* n. 10.

§. 10. Si quis cum dubio Juris vel facti de irregularitate ante adhibitam inquisitionem faciat aliquid, quod irregulari prohibetur, v. g. si suscipiat Ordines, peccat quidem graviter exponendo se periculo violandi irregularitatem & regendi contra gravem prohibitionem Ecclesiæ, *Castrop.* p. 3. n. 3. potest tamen exercere Ordines susceptos, quamvis post diligentiam adhibitam persistat dubium, quia tum fit dubium Juris, in quo nemo censetur irregularis, *Castrop.* n. 7. *Dicaff.* n. 55. Neque per susceptionem Ordinis cum tali dubio incurritur irregularitas, imò nec incurritur nova irregularitas, quamvis aliquis in-
irre-

irregularitate suscipiat Ordines aut exerceat actum Ordinis, uti rectè *Dicast.* à n. 14. iterumque n. 106. quia tum tantum quoad hanc materiam incurritur irregularitas, quando quis censurâ ligatus exercet actum Ordinis, irregularitas autem non est censura.

457. §. 11. Qui cum dubio irregularitatis accepit Beneficium, peccavit quidem, & ante adhibitam sufficientem diligentiam non potest tutâ conscientiam illud possidere, nec obire munera, nec fructus percipere: si tamen post adhibitam diligentiam maneat dubium, fit dubium Juris, in quo censi potest non irregularis, adeoque tum bonâ fide incipiet possidere. Neque verum est, quod possessio malâ fide incepta illi proficit, nam non prodest illi possessio malâ fide incepta, sed libertas propria, Jus enim non imposuit irregularitatem, quando est dubium Juris de illa, ergo in dubio Juris libertas justè & bonâ fide urget possessionem, quam habuit, *Sanch. in Decal. l. 1. c. 10. n. 46.* aliique cum *Dicast.* à n. 56.

458. Q. 59. Quid addendum sit circa sublationem irregularitatis. R. §. 1. Per dispensationem tolli possunt omnes irregularitates, aliquæ autem præterea tolluntur per Baptismum, aliquæ per professionem religiosam, per Baptismum tollitur irregularitas ex infamia, facta aliquo, vel vili officio contracta, item contracta ex homicidio etiam injusto, *Laym. l. 1. tr. 5. p. 5. c. 6. in fine, Castrop. d. 6. pu. 7. n. 1.* Et dici solet, quod omnis irregularitas tollatur per Baptismum, sed *Suar. d. 51. c. 1.* rectè notat id improprie dici, quia irregularitas est ex Jure positivo, ergo secundum dicta n. 444. dirigitur ad solos baptizatos, nisi aliud in Jure exprimat; hoc tamen sensu dicitur

tur tolli per Baptismum, quod homo per Baptismum generetur & efficiatur quasi novus homo. Irregularitatem omnem non tolli per ingressum religionis docet *Suar.* d. 41. f. 1. à n. 3. nisi consuetudo sit, ut Religio cum subditis in tali casu dispenset.

§. 2. Dans potestatem absolvendi à quibusvis casibus reservatis, censuris, pœnis, non ideo dat pro irregularitate, cum non sit propriè casus, censura vel pœna, sed impedimentum quoddam, quod non absolvitur sed dispensatur, uti latè probat *Dicast.* d. 1. à n. 77. iterumque d. 7. n. 1074. Similiter qui dat potestatem dispensandi in omni irregularitate, non ideo dat ad eam, quæ est ex homicidio voluntario, stylus enim Curia est, ut hæc maneat reservata, non obstante clausula generali, nisi clarè exprimatur, *Chapeville* de casibus reservatis p. 1. c. 4.

§. 3. Solent omnes Religiones privilegium habere, non tantum ut earum Religiosi, etiam si defectum natalium habeant, in prælatos eligi possint, sed etiam ut in omnibus eorum irregularitatibus possint dispensare, etiam in homicidio voluntario, dummodo notorium non sit, uti habet *Castrop.* supra n. 2. addens n. 7. ex vi privilegii à *Pio. V.* concessi posse dispensare cum subditis suis in irregularitatibus, in quibus Episcopus vi *Trid.* de quo dicitur à n. 466. quam sententiam *Antonius* à *Spiritu S.* apud *Steph.* tr. 5. d. 5. n. 259. confirmat adductis Bullis & authoribus id affirmantibus, & extendit hoc ad corpore vitiatos, uti si desit pes, oculus sinister &c. Addit Prælatos regulares per Bullam *Pauli III.* concessam Vallisoletanis, & *Sixti IV.* concessam Carthusianis posse primâ die Lunæ quadragesimæ dispen-

dispensare cum suis subditis in omnibus irregularitatibus etiam publicis & notoriis, v. g. ex homicidio injusto, ex bigamia &c. Sed quod alios Ordines attinet, ad me non spectat: quid habeat Societas JESU & quantum facultatis illa Superioribus suis communicet, habetur in novo Comp. V. *Dispensatio* à §. 1. usque ad 6. unde non est universaliter audiendus *Dicast.* n. 1094. sine exceptione & restrictione dicens Societatem JESU posse dispensare in omnibus excepto solo homicidio injusto.

461. §. 4. Hoc ipso, quod Provincialis in Societate presentet aliquem ad Ordines, dispensat cum eo in irregularitate, in qua potest. Consultum tamen est, ut voluntatem illam exprimat, uti Româ responsum anno 1590. Dixi etiam n. 148. Papam si sciens aliquem esse censuratum, ei conferat Ordines vel Beneficium, hoc ipso censi absolvi vel dispensare, non item Episcopum: & idem est quo ad irregularitatem.

462. §. 5. Quando irregularitas ex defectu fertur pro tempore, quo durat ejus causa, tum cessat ablatâ causâ, sic irregularitas ex defectu libertatis cessat obtentâ libertate, irregularitas ob rationes non redditas cessat solutis debitibus vel redditis rationibus, irregularitas ex defectu ætatis tollitur per adventum legitimæ ætatis, irregularitas ex infamia facti per emendationem vitæ, irregularitas ex ignorantia per oppositam scientiam, irregularitas ex lepra vel cæcitate cessat sanatâ leprâ vel reddito etiam per miraculum visu, irregularitas obsessi à dæmone, si dæmon expellatur, *Suar.* d. 41. f. 1. n. 6. *Fill. Salsedo, Diaz* & communis cum *Bonac.* d. 7. q. 5. pu. 2. n. 5. talis etiam est irregularitas ex conjugio cessante

Matrim

E. II.
20. I

Tom. VII
La Croix
Claudii
m. or.

ca

Matrim
& muti
quam h
in crim
causa fa
mation
ponunt
47. f. 2
fecisset
Judex v
se effusi
ex defec
satione,
à n. 71
§. 6.
irregula
sapius f
tem in g
contrah
ita & irr
bus disp
tra *Dica*
§. 7.
excomm
presum
ctum C
Papa,
pa, Ca
n. 2015.
§. 8.
aris etia
pensat si
ca fibu
sione &
sed dispe
a sint oc

Matrimonio, item ex militia secluso homicidio & mutilatione, si militia cesset; irregularitas, quam habent curiales Justitiæ imò & Judices in criminalibus, si nunquam cooperati sint in causa sanguinis, quæ habuerit effectum deformationis hominis, quando officium illud deponunt, cessat, uti rectè cum communi *Suar. d. 47. l. 4. à n. 2.* Quod si quis in bello etiam justo fecisset homicidium vel mutilationem, aut si Judex vel alius in effectu cooperatus fuisset cause effusi sanguinis, contraxisset irregularitatem ex defectu lenitatis, quæ indigeret aliquâ dispensatione, uti cum aliis *Dicast. n. 1071.* & dicitur à n. 715.

§. 6. Si quis plures etiam ejusdem generis irregularitates incurrerit, v. g. ob homicidium sæpius factum, debet dispensari in singulis saltem in genere & in communi, sicuti enim plures contrahi potest eadem censura, uti dictum est, ita & irregularitas, quæ proinde indigebit pluribus dispensationibus, *Kodriq. aliique multi contra Dicast. n. 1077.* & alios.

§. 7. Irregularitas, quæ incurritur à Clerico excommunicato majore suspenso, interdicto, præsumptuosè ac temerè exercente solenniter actum Ordinis sacri, quem habet, est reservata Papæ, licèt censura lata esset ab aliis quàm Papæ, *Cap. 1. De sent. excomm. in 6. Krimer l. 5. n. 2015.*

§. 8. Quamvis *S. Pœnitentiaria* absolvat à censuris etiam in casibus publicis, attamen non dispensat super irregularitate cum sæcularibus, nisi in casibus occultis, nam dum agitur de absolutione & dispensatione simul, semper absolvit, sed dispensat cum clausula, dummodo præmissa sint occulta, *Tiburs. p. 3. c. 6.*

L.

466. Q. 60. Quid addendum sit circa potestatem Episcopi in dispensanda irregularitate. Re. §. 1. Trid. sess. 24. c. 6. De ref. sic habet: *Liceat Episcopis in irregularitatibus omnibus & suspensionibus ex delicto occulto provenientes, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis aliis deductis ad forum continentium, dispensare. Et in quibuscunque casibus occultis etiam Sedi Apostolicæ reservatis delinquentes quoscunque sibi subditos in diocesi sua per seipso aut Vicarium ad id specialiter deputandum in foro conscientie gratis absolvere imposita pœnitentiâ salutarî.*
467. §. 2. Is, cum quo dispensatur, debet propriè esse subditus Episcopi dispensantis, ita ut habeat domiciliû aut saltem quasi domiciliû in eius diocesi, habitando per majorem anni partem, aut ut sit vagus. Nec sufficit esse peregrinum, *Castrop.* n. 8. Ipse autem dispensans debet esse verus Episcopus dispensandi, unde Archiepiscopus respectu subditorum Episcopi suffraganei, etiam quando actu visitat vel quando fit appellatio ad ipsum, aut quando Episcopus dispensationem injustè negat, secundum *Suar. Sanch. Castrop.* n. 6. dispensare non potest. Alii tamen probabiliter contradicunt saltem in casu appellationis ob injustam denegationem dispensationis. Docet etiam *Pignat.* tom. 6. conf. 99. n. 39. contra alios Archiepiscopum non posse dispensare in irregularitate vel suspensione cum subdito Episcopi suffraganei absentis, qui Vicarium ad hoc non deputavit, nam etiam non habet talem jurisdictionem in talem subditum, nisi in casibus à Jure expressis, qualis non est hic.
468. §. 3. Etiam non possunt vi Tridentini hic dispensare Prælati Regulares, quamvis à Sede Apostolica habeant in suos jurisdictionem quasi Episcopi.

E. III.
20. I.

Tom. VII
La Croix
Claudii
m. or.

ca.

scopalem, quia proprie non sunt Episcopi, de quibus solis loquitur *Trid.* Nec habent dicecesin, & ita etiam habet declaratio apud *Gall.* supra, docentque etiam *Suar.* & *Sanch.* in *Decal.* l. 2. c. 11. n. 7. *Pignat.* supra *Sperell.* decis. 111. n. 92. & tunc eo plurimi, contra *Henriq. Rodrig. Sayr. Avil. Portel. Castrop.* & alios. An autem possint vi alterius privilegii, videri debent dicta n. 141. Addunt *Garc.* & alii cum *Leur.* supra num. 3. etiam non posse Prælatos Episcopo inferiores, quamvis habeant jurisdictionem ordinariam & quasi Episcopalem respectu sæcularium, sed hos debere recurrere ad Sedem Apostolicam. Addit *Pignat.* nequidem posse vi hujus facultatis *Trid.* ex declaratione *Greg. XIII.* dispensare Cardinales in ecclesiis sui tituli, non enim ideo sunt verè Episcopi.

§. 4. Docent *Suar. Bonac. Sperell.* decis. 31. n. 469. *Pignat.* & alii, etiam non posse vi *Trid.* dispensare Capitulum Sede vacante, quia ad illud non transeunt, quæ Jure speciali conceduntur Episcopo. Oppositum tenent *Henriq. Rodrig. Sayr. Ventrig. Pirh. Piafec. Bened. Sanch.* De Matr. l. 8. d. 2. à n. 10. *Barb.* De off. Episc. alleg. 39. n. 16. *Less.* in auct. v. *Absolutio* cas. 10. *Castrop.* d. 6. p. 7. n. 7. *Leuren.* in Vicar. q. 478. quia hæc potestas competit Jure quidem speciali, attamen Ordinario.

§. 5. Verba illa *Trid.*, in dicecesi sua... in foro ⁴⁷⁰ conscientie, tantum tangunt & limitant Episcopi potestatem quoad absolutionem à reservatis, hinc in irregularitate dispensare potest etiam existens & etiam existentem extra dicecesin, & etiam pro foro externo, quia huic potestati dispensandi non apponuntur hæc limitationes, *Pignat.* n. 49. *Suar. Sanch. Castrop.* n. 9. & 14.

Tom. VIII.

ooo

§. 6.

471. §. 6. Notant *Less. & Dicast.* d. 7. n. 1065. Episcopus, si irregularis sit, posse alteri delegare facultatem dispensandi secum in eis casibus, in quibus ipse potest dispensare cum subditis suis, quia illa potestas est ipsi ordinaria, ergo delegabilis, cum non prohibeatur, & ipse non debet esse deterioris conditionis quam alii.
472. §. 7. Episcopus aut quisvis alius, qui habet facultatem dispensandi in omnibus irregularitatibus præter ortam ex homicidio voluntario, potest dispensare in irregularitate orta ex homicidio justo quantumvis voluntario, quia vox homicidium in moralibus significat injustum, quale prohibetur in Decalogo, per præceptum, *non occides*, *Cajet. Suar.* aliique multi cum *Dicast.* n. 1093.
473. §. 8. Si homicidium injustum voluntariè sit perpetratum, quamvis occasio fuerit ex rixa inopinatè orta vel etiam ex joco, manet reservatum Papæ, *Mol. Suar.* aliique cum *Dicast.* n. 1099. qui tamen dicit etiam non esse improbable quod docent *Cón. & Avila*, nempe tale homicidium non esse reservatum Papæ, quia, qui successus irâ occidit auctorem rixæ, non videtur omnino voluntariè fecisse.
474. §. 9. Episcopus dispensare potest in homicidio occulto pro defensione propria facto, quamvis injustum fuerit, eò quod commissus sit excessus in moderamine inculpatae tutelæ, quia cum factum sit non ex proposito & absoluta voluntate occidendi, sed in propriam defensionem, non est in se volitum, neque censetur voluntarium, uti requirit *Trid.* ita authores communiter cum *Dicast.* n. 1102.
475. §. 10. Probabilius est Episcopum posse dispensa-

E. III.
20. I

Th. mor.
Claudii
La Croix
Tom. VII

ca.

dispensare in irregularitate ex injusta mutilatione occulta, quia *Trid.* tantum excipit homicidium injustum, per homicidium autem non intelligitur mutilatio, uti habet declaratio apud *Galle.* n. 3. & *Pignat.* n. 36. nam etiam exceptio illa solius homicidii firmat regulam in contrarium pro casibus non exceptis, *Mol. Suar. Tol. Dicast.* n. 1106. contra *Sanch. Henriq. Med. & alios. Nec obstat,* quod *Gl. in Clement. 1.* De homicid. dicat mutilationem æquiparari homicidio, nam id verum est quoad incurrendam irregularitatem, non quoad dispensationem illius.

§. 11. Episcopum posse dispensare in irregularitate etiam ad forum contentiosum deducta, quando finito iudicio punitum est delictum, docent *Sanch. in Decal. l. 2. c. 11. n. 21.* alique, quos citat *Barbosa* in collect. ad *Trid. sess. 24. c. 6.* De reform. quam sententiam *Dian.* apud eundem dicit esse practicè tutam.

§. 12. Si occultè excommunicatus publicè celebrat Missam, potest in ista irregularitate dispensare Episcopus, quia celebratio ista non est in ratione delicti publica: è contrà, si publicè excommunicatus occultè celebret, absolvi non potest ab Episcopo, uti resolvit *S. Congreg.* apud *Pignat.* n. 31.

§. 13. Si quis ante ætatem susceperit Ordinem, & jam habeat ætatem ac delictum sit occultum, potest Episcopus dispensare in ea irregularitate & suspensione, si autem necdum habeat ætatem, dispensare non potest. *Pignat.* n. 35. ex declaratione *S. Congreg.*

§. 14. Episcopos in locis, in quibus receptum non est *Trid.* non posse uti hac facultate habet declaratio apud *Galle.* n. 1. & idem tenent

nent *Suar. Garc. Sanch. De Matr. l. 8. d. 34. Pignat. n. 22.* quia non videtur æquum acceptare gratias & non onera.

480. §. 15. Non posse nunc dispensare Episcopum cum injusto etiam occulto homicida (quo nomine venit etiam mandans & consulens, *Tol. Garc. Leur. n. 4.*) nequidem ad Ordines minores aut Beneficia simplex docent *Gutt. Sayr. Garc. & alii cum Leur. contra Henriq. & Zerol.* verba enim *Trid.* clarè excipiunt homicidium voluntarium etiam occultum. Et quamvis *Nav. Henriq. Sayr. Mol. Apil. Rodr.* putent Episcopum dispensare posse in homicidio casuali etiam non occulto saltem ad Ordines minores jam susceptos vel Beneficium simplex, eò quòd putent *Trid.* circa hoc nihil immutasse, tamen adhuc contradicunt *Tol. Ugol. Garc. Leur. n. 5.* quia *Trid.* dicit: & exceptis aliis deductis ad forum contentiosum.

481.

DUBIUM IV.

Quæ sint irregularitates ex delicto.

- » **R**esp. I. Est, ob iteratum Baptismum seriò & scienter: estque irregularis tam rebaptizans, quàm rebaptizatus, etsi in rebaptizante irregularitas tantum fit partialis, ne Clericus ad altiorem Ordinem possit ascendere, neque incurrat, si rebaptizatio fit occulta, *Cov. Tol. M. Leo, p. 5. f. 358. v. Bon. d. 7. q. 3. p. 3. Laym. l. 1. t. 5. p. 5. cap. 2.*
- » II. Ex violatione censuræ, v. g. si eâ innodatus, actum aliquè Ordinis solenniter exercent, nisi invincibilis ignorantia excuset. *Laym. c. 3.*
- » III. Ob peccatum, quo Clericus seriò & scienter actum Ordinis sacri, quem non habet, solenniter exercent. *Bon. l. c. p. 6. Laym. l. c.*

IV.

IV. Ob delictum, quo quis malè suscepit Ordines, v.g. in excommunicatione, suspensione, vel ab Episcopo non habente jurisdictionem, vel per saltum, (licèt hunc suspensum tantum esse, quamdiu non ministrat in Ordine per saltum suscepto, satis probabiliter doceat *Avila, Nav. Bon.*) vel ante legitimam ætatem, vel sine dimissoriis, vel furtivè, (Episcopo nesciente, nec approbante) & non examinatus. *v. Bon. p. 4.*

V. Propter enormia crimina, si sint notoria & publica, v.g. quæ à jure habent annexam infamiam, ut adulterium, raptus, incestus, perjurium in judicio.

VI. Oritur ex injusta mutilatione vel homicidio, etiam indirectè tantum voluntario, extenditurque ad omnes, qui ad alterutrum, sive in bello injusto, sive extra illud, injustè concurrunt, consulendo, mandando. Mutilatio autem hìc intelligitur, quando à corpore separatur membrum aliquod principale, id est, pars corporis, quæ officium per se distinctum habet, v.g. pes, manus, oculus, auris, &c. *M. Leo, in praxi p. 3. f. 347. ex Cov. Nav. de Cens. n. 206. v. Bon. p. 8. Unde resolves,*

I. Non fit irregularis, qui in rixa præscindit alteri digitum, pollicem, ungues, dentes, barbam, capillos, labia, nasum, auriculam, (id est, cartilaginem, quæ tantum deservit ad ornatum & tutelam auris) quia non sunt propriè membra, v.g. digitus est pars tantum & officium membri, *Avila & alii 8. cum Dian. p. 4. t. 4. R. 26. Item M. Leo l. c. ex Glossa cap. ult. de hom. in 6. & L. queritur herem. 10. l. Non sunt 14. §. Partus ff. de statu hom.*

II. Nec fit irregularis, qui excæcavit hominem

»nem solo visu privando, non autem oculum
»extrahendo: nec qui debilitat tantum mem-
»brum, & non abscindit, quia non est mutilatio.
»*Dian. R. 26. ex Megal. &c.*

» III. Quando plures (non ex consilio, sed in
»rixa) unum percutiunt, & unus lethale vulnus
»infigit, ex quo moritur; si constet quis hoc fe-
»cerit, hunc solum fieri irregularem docet *Sayr.*
»& alii 5. cum *Dian. p. 2. t. 15. R. 18. contra Avilam,*
»*Suar. &c.*

» IV. Qui infirmo bonâ fide dat aliquid, v.g.
»cibum vel potum; vel eum movet, vel de lecto
»in lectum transfert, aut aliud circa eum ope-
»ratur, ex quo mors vel ejus acceleratio præter
»intentionem sequatur, non fit irregularis, nisi
»inter venerit lata culpa, *Avila, Fill. & alii 4. cum*
»*Dian. p. 5. t. 3. R. 17. ubi ex Bonactm. &c.* Notat, Sa-
»cerdotibus & Religiosis circa moribundos lice-
»re eadem, quæ laicis.

» V. Qui amicum bono animo comitatur, ne
»periclitetur in rixa, non fit irregularis, etsi ami-
»cus occidat alium, *Avila, Henr. &c.* cum *Dia. p. 4.*
»*t. 2. R. 17.* Limitat autem *Præp.* nisi suâ præsentia
»animaverit ad occidendum.

» VI. In bello iniusto, si vel unus occidatur, to-
»tus exercitus fit irregularis, saltem si aliquâ ra-
»tione sit cooperatus, *Bon. q. 4. part. 4. n. 3.*

» VII. Irregularis fit, qui procurat abortum
»fœtus animati animâ rationali; secus, si anima-
»tus non sit, *C. Majores 32. q. 2. Bon. p. 8. num. 27.*
»*Kon. &c.*

» VIII. Qui dans operam rei licitæ (imò se-
»cundum multos, etiam illicitæ) sufficientem
»diligentiam adhibuit, ne ex ea homicidium se-
»queretur, & tamen secutum est, non fit irregu-
»laris,

laris,
dicta
Bon.
quod
etiam
Panor
IX
cessa
incul
tatem
M. Le

Q
ignora
gant
32. n
tenti
67. L
quia
xam
ergo
cum
5. tr.
1. cri
tas n
dicin
ciam
ralis
arce
Cane
guin
guin

laris, ob defectum voluntarii : secus tamen, si
dictam diligentiam omisit, omissione mortali.
Bon. p. 7. Less. l. 2. c. 9. d. 15. &c. Alii tamen dicunt,
quod dans operam rei illicitæ, ex quavis culpa,
etiam levissima, incurrat hanc irregularitatem,
Panorm. Covar. M. Leo, p. 3. f. 354.

IX. Qui alterum mutilat vel occidit ad ne-
cessariam sui defensionem, cum moderamine
in culpa tutelæ, non incurrit hanc irregulari-
tatem, quia hic nulla est culpa, ergo nec pœna,
M. Leo, f. 349.

A D D E N D A.

Quest. 61. An irregularitas ex delicto incurratur 482.
ab illo, qui committit delictum, sed invincibiliter
ignorat irregularitatem esse annexam tali delicto. R. Ne-
gant Abb. Nav. Regm. Portel. Sanch. De Matr. l. 9. d.
32. n. 17. & 21. Schiara l. 4. diff. 32. quorum sen-
tentiam Castrop. d. 6. p. 6. n. 3. Dian. p. 3. t. 5. R.
67. Dicast. d. 7. n. 91. agnoscunt esse probabilem,
quia, qui nescit censuram esse delicto suo anne-
xam, non incurrit illam secundum dicta n. 95.
ergo similiter hic. Oppositum est probabilius
cum plurimis, inter quos Felin. Suar. Az. Wex. p.
5. tr. 2. contr. 5. & certum esse dicit Carden. in
1. crisi d. 75. n. 37. Ratio est 1. quia irregulari-
tas non est propriè pœna, aut saltem non est me-
dicinalis, requirens scientiam vel contuma-
ciam, uti censuræ, sed est quædam macula mo-
ralis & inhabilitas annexa à Jure, propter quam
arceatur aliquis ab altaris ministerio, sic enim
Canones dicunt indecens esse, ut qui fudit san-
guinem humanum per homicidium, offerat san-
guinem Christi per Sacrificium, ad quam inde-
cen-

centiam peraccidens se habet, quod sciat vel ignoret irregularitatem esse annexam. 2. Impedimenta Matrimonii Jure statuta v. g. affinitas ex copula illicita, impedimentum uxoricidii &c. incurruntur etiam ab eo, qui ignorat esse annexa tali crimini, quia sunt inhabilitates, licet habeant aliquam rationem poenae, uti dictum est l. 6. p. 3. n. 642. ergo similiter hic.

483. Q. 62. Quid praeterea addendum sit circa irregularitates ex delicto. R. §. 1. Si quis alium, quem scit esse baptizatum, rebaptizet sub conditione, si non sit baptizatus, non fit irregularis, quamvis peccet graviter, quia cum apponat conditionem illam, reipsa non vult reiterare Baptismum, Nav. Suar. Cón. Bonac. Castrop. d. 6. p. 16. n. 6. Dicast. d. 7. n. 411. contra Sar. Sayr. & alios. Multa alia dubia habet ibidem Dicast. circa hanc Baptismi iterationem; notat autem n. 429. Episcopum posse dispensare in hac irregularitate, dummodo alteruter Baptismus sit occultus, hoc ipso enim, quod unus illorum Baptismorum ignoretur, etiam ignoratur rebaptizatio.

484. §. 2. Qui iterat Confirmationem vel Ordinem, non ideo fit irregularis, quia Jura dicunt id tantum de iteratione Baptismi, Covarr. Suar. Cón. Castrop. n. 13. Dicast. n. 426. contra Nav. Major. & alios.

485. §. 3. An laicus fiat irregularis, si extra necessitatem baptizet aliquem solenniter, aut si attentet aliquem sacramentaliter absolvere, uti irregularis fit Clericus non Sacerdos, disputant Auctores, Suar. Nav. Val. & alii affirmant, sed probabilius negant Hurt. Lugo De poenitentia, d. 18. n. 14. Sporer. De poenitentia n. 657. quia de laico nil habetur in Jure, sed haec omnia dicuntur sub

sub titulo de Clericis, hæc autem pœna, utpote odiosa, non est extendenda ultra id, quod sonat. Si autem non Sacerdos audiat confessionem v.g. moribundi putans se laicum id posse, non incurret irregularitatem, tum propter bonam fidem, tum etiam quia non faciet hoc tanquam ordinatus, uti docent *Hurt. & Tamb.* hîc l. 5. c. 4. n. 5. imò si fingat se Sacerdotem & ex curiositate, levitate vel etiam malitia audiat, sed absque intentione Sacramenti administrandi seu sacramentaliter absolvendi, *Sporer* n. 658. dicit adhuc non incurriere.

§. 4. De irregularitate, quæ incurritur ab excommunicato exercente actum Ordinis, dixi n. 456. Putat autem *Less.* in auct. V. *Absolutio* casu 8. quamvis ille, qui pro foro interno absolutus est ab excommunicatione, possit conveniri in foro externo, ac si absolutus non esset, attamen si celebrârit Missam, non posse condemnari tanquam irregularem.

§. 5. *Bald. Covarr. & alii* dicunt; mamillam sceminae hîc non venire nomine membri, sed oppositum tenent *Ugol. Mol. Sayr. Regim.* uti refert *Mendo* diff. 13. n. 167. Qui autem non amputavit membrum, attamen ita debilitavit v. g. manum, ut ad ministerium suum fit inutile, non ideo incurrit irregularitatem, quia necdum est mutilatio, uti præter citatos à *Busenb.* tenent *Covarr. Nav. Majol. Suar. Avila, Sylvius* p. 1. V. *Irregularitas* casu 1. *Sperell.* decis. 77. n. 20. contra *Caj. Sor.* & alios apud *Sperell.* decis. 59. à n. 3. ubi à n. 27. sententiam nostram pluribus firmat. Hinc cum aliis infert n. 37. si quis antehac alicui debilitasset manum, & sic inutilem redditam postea aliâ actione ipsi amputaret, non fore irregularem, quia

quia cum manus illa antecedenter nullum haberet usum, amputans non diceretur tollere membrum habens operationem distinctam à reliquis membris, ergo nec diceretur mutilare.

488. §. 6. Irregularis est, qui retraxit, confessus & absolutus est à peccato gravis vulnerationis, ex qua mors post absolutionem sequitur, uti dixi l. 1. n. 618. & iterum hìc l. 7. n. 54. ac præter ibi citatos docent *Az. Vasq. Sanch.* in Decal. l. 1. c. 16. n. 47. An talis incurrat censuram, dixi n. 54. Dixi etiam hìc n. 53. incurri irregularitatem, si læsus propter vulnus etiam non lethale accedente alia causa accidentali moriatur, quia hæc irregularitas imposita est danti causam vel occasionem homicidio.

489. §. 7. Qui præbet arma alteri ex intentione, ut alterum occidat vel mutilet, effectu secuto certum est esse irregularem, si autem præbet prævidens tantum, aut prudenter timens ne hoc fiat, *Leand.* putat probabile esse, quod non ideo sit irregularis, quia videtur tantum remotè concurrere per aliquid planè indifferens: & favent multi apud *Mendo* diff. 13. q. 12. sed oppositum tenent *Tolet. Henriq. Az. Côn. Suar. Avil. Bonac. Castrop. Sayr. Mendo, Dian.* p. 4. tr. 2. R. 11. quia talis moraliter cooperatur isti actioni saltem indirectè, quod sufficit, ut ei imputetur, cum facile posset & teneretur impedire, uti pluribus explicatum est l. 2. à n. 255. & colligitur pro nostro casu ex Cap. *Sicut dignum*, §. *Illi etiam*, De homicidio, ubi dicitur, qui potuit hominem liberare à morte & non liberavit, eum occidit. *Confirmatur*, si enim quis det operam rei illicitæ, ex qua sequatur mors, quamvis hanc non intendat, sed casualiter sequatur, incurrit irregularitatem,

tatem, uti habet communissima cum *Mendo* n. 162. & *De Luca* in miscell. eccles. disc. 20. n. 6. quod verum est, uti limitant *Covarr. Zoës. Barb.* & alii apud *Wex* in append. ad p. 4. Dec. 4. à n. 9. si saltem actio de se illicita, erat periculosa & prohibita ratione homicidii: atqui sic præbens arma illicitè agit & peccat mortaliter, quia sic concurrat ad occisionem uti dixi l. 2. n. 265. ergo.

§. 8. Si quis tantum negligat impedire homicidium vel mortem alienam, si per hoc graviter peccet tantum contra charitatem, multi putant incurrere irregularitatem, quia qui tenetur liberare à morte & non liberat, censetur moraliter occidere, & tantumdem est quoad effectum mortis, sive fuerit obligatio justitiæ sive solius charitatis, Canon enim *Sicut dignum* non distinguit. E contra *S. Anton. Innoc. Toraq. Vasq. Turr. Hurt.* & alii multi apud *Gorm.* De act. hum. n. 185. quorum sententiam *Dianap.* 4. tr. 2. R. 7. & *Lugo* de just. d. 10. n. 219. vocant probabilem, dicunt non incurrere, quamvis omitteret impedire etiam ex justitia obligatus, quia hoc nulli invenitur expressum in Jure: Et quamvis tali moraliter imputetur homicidium, tamen qui physicè non infert mortem, in rigore non occidit hominem, odiosa autem non sunt extendenda & ideo universaliter docet *Sanch.* in Dec. l. 1. c. 10. n. 44. censuras latas in facientes non extendi ad mandantes & consulentes, nisi Jusaliter declaret, quod fecit de mandante & consulente homicidium, nullibi autem declaratur hoc de non impediente mortem, hinc *Cap. Petrus* De homicidio voluntario declaratur non esse habendum velut homicidam, qui causam vel occasionem non dedit homicidio. Hinc *Tamb.*

490.

Tamb. hic c. 5. à n. 11. & Spor. De Matr. n. 376. putant, quando dicitur causantem homicidium fieri irregularem, intelligi causantem physicè & non moraliter tantum, v. g. per consilium: Sed contradicit communissima, quia sic moraliter concurrens censetur propriè secundum Canones causare mortem & occidere. Et quoad supradictum dubium, *Suar. Tol. Mol. Cón. Regm. Laym. Bonac. Castrop. d. 6. p. 15. §. 7. Beja p. 2. casu 25. Lugo n. 221. Gorm. n. 184.* probabilius dicunt, si tantum tenebatur ex charitate, non incurrere irregularitatem, quia talis gravis poena externa non imponitur ob transgressionem præcisè charitatis, sed ratione alicujus injuriæ vel saltem cooperationis ad actionem injustam. Quod si etiam ex justitia obligatus non impediat, docent incurrere, nam secundum dicta n. 309. ex justitia obligatus & non impediens percussorem Clerici incurrit excommunicationem, ergo similiter irregularitatem, quia ad utrumque effectum satis est, quod in æstimatione morali censetur velut homicida, si ita obligatus non impediat. Et consequenter, si non impediatis sceminam à te gravidam, quam scis velle procurare abortum, *Silv. Nav. Suar. Sanch.* aliique communiùs dicunt fieri irregularem, quamvis alii negent, quorum sententiam *Dian. p. 3. tr. 1. R. 8. & Lugo n. 222.* vocant probabilem. Item si scias fratrem tuum insidiari vitæ Titii ad vindicandam gravem injuriam tibi illatam, & in hoc consentias, incurris, quia videris positivè cooperari: Si autem tantum scias & merè negativè te habeas, *Vasq. Turr. Hurt. Dian. R. 9.* dicunt te non incurrere, quod *Lugo n. 223.* dicit probabile, sed ex dictis probabilius est oppositum.

§. 9. Qui occidit adulterum deprehensum 491.
cum uxore, filia, matre, sorore, secundum *Fagund.* apud *Mendo* diff. 3. n. 27. non incurrit irregularitatem, sicuti certum est ex dictis n. 307. non incurrere excommunicationem latam in eos, qui violentas manus injiciunt Clerico, quamvis hic adulter esset Clericus, videtur enim Ecclesia excusare ab utraque illa poena ob tantum & tam justum dolorem, qui merito censetur plenam deliberationem impedire in tali occidente.

An ordinatus simoniaco fit irregularis dixi l. 3. p. 1. n. 218. An Clericus si interfit executioni poenae mortis peccet & incurrat irregularitatem, dixi l. 4. n. 1379. An personaliter interdictus vel in loco interdicto exercens actum Ordinis fiat irregularis, dixi hic n. 422. possuntque plura de hoc videri apud *Dicast.* d. 5. à n. 235.

Q. 63. Quid ad hunc casum sit dicendum: Titius 492.
sclopetum solo pulvere onustum per jocum exonerat in faciem Cajus, hic ita percellitur ut videatur moriturus, supervivit tamen dies 14. & iterum ambulat, victurusque videtur diutius, si Doctor eum non neglexerit, qui quia neglexit, moritur Cajus. Queritur An Titius incurrerit irregularitatem. R. affirmant multi 1. quia Cap. *Continebatur*, De homicidio Diaconus declaratur irregularis, qui in lusu præter opinionem alium occiderat. 2. Etiam Cap. *Clerico jacente*, Cap. *Eos vero qui*. Dist. 50. dicitur, quod irregularitas incurratur ob casuale homicidium. 3. Titius dedit occasionem & causam mortis, ergo incurrit irregularitatem. E contra *Burgh.* cent. 3. casu 95. melius negat incurrisse, quia quando Jura imponunt irregularitatem talibus homicidiis
casua-

casualibus, præsumunt gravem culpam præcessisse, qualis hîc non fuit, si enim non ad sit culpa gravis, *Nav. Valent. Henriq. Avila, Suar. & alii cum Sanch. De Matr. l. 9. d. 32. n. 34.* rectè docent non incurri irregularitatem per casuale homicidium, quia cum irregularitas sit veluti pœna gravis, talem quoque culpam supponit: deinde *Sobr. Cajet. Sor. Less. Suar. & alii ex Cap. Studeas dist. 50.* requirunt, ut læsio sit gravis, alioqui putant non posse dici causam vel occasionem proximam mortis, quod videtur requiri, læsio autem illa non censetur lethalis, si læsus post triduum à vulnere accepto pedibus ambulaverit, uti cum aliis docet *Avila*, atqui ex his facilè responderetur ad argumenta in oppositum, Jura enim illa præsumebant culpam gravem, quam hîc non intervenisse satis certum est.

DUBIUM V.

493.

Quæ Irregularitates ex defectu.

» **R** Esp. I. Est ex defectu animæ: Ex quo irregulares sunt, 1. Amentes, phrenetici, arreptitii, & epileptici; qui tamen si ordinati sunt, & intra annum eo morbo non laborârunt, præsumuntur liberati & permittuntur ad Ordinum exercitium: Si verò laborent rarò, & quidem sine clamore & spuma, permittuntur celebrare cum Coadjutore, qui deficientibus ipsis suppleat sacrificium, *M. Leo, p. 372. ex C. Illud 7. q. 1. & Glossa ibid. 2.* Illiterati, qui non habent doctrinam necessariam pro Ordinibus. 3. Neophyti seu recenter conversi, usque dum judicio Episcopi sufficienter instructi sint.

» II. Ex defectu corporis, 1. Si propter eum ineptus est ad exercitium Ordinis, ut si sit cœcus, surdus

surdus, claudus, ita ut sine baculo nequeat ire ad Altare. Item si careat manu, pollice, indice, oculo, (non tamen si unguâ pollicis vel indicis, vel oculo dextero tantum) si verò sinistro, seu Canonico, aut ejus vi visivâ careat, indiget dispensatione: quod tamen negat *Valentia, Henr. viq. Sayr.*, si quidem dextero possit absque deformitate legere Canonem. 2. Si Ordinem nequit exercere sine horrore, offensione aut scandalo aliorum, ut si careat auribus, naso, si notabiliter sit gibbosus, leprosus, paralyticus; si membra habeat superflua cum magna deformitate: in dubio verò, an deformitas sit sufficiens, Episcopi est judicare; saltem in Clericis nam in Regularibus id spectare ad eorum Prælatum, contra *Barbos. &c. docet Suar. & alii 5. cum Dian. p. 4. t. 2. R. 73.* licet concedant Episcopum posse rejicere arbitrium Prælati hunc autem, si gaudeat auctoritate quasi Episcopali, posse in illa irregularitate dispensare, nisi deformitas sit tanta, ut scandalum generet, *ib. ex Rodr. & alii 4. v. Bon. Laym. M. Leo p. 3. f. 370.*

Unde resolves:

I. Non videtur irregularis, 1. qui habet 6. digitos, vel aliquos conjunctos, si non sit magna deformitas, & Ordinem exercere possit. 2. Qui habet in oculo maculam, visum non auferentem, nec notabiliter deformantem. 3. Qui caret unguâ pollicis, si possit hostiam elevare & frangere. 4. Qui per vim aut infirmitatem factus est eunuchus.

II. Irregularis est hermaphroditus, quia est monstrosus: Gigas, pygmæus; athiops: non tamen inter suos, sed alienos, ubi disparitas ludibrio est.

, III.

III. Ex defectu natalium. Ex quo irregulares sunt omnes illegitimi, eò quòd ratione originis reputentur viles. Tales autem communi jure legitimantur, 1. Per subsequens Matrimonium inter eorum parentes, modò hi tempore conceptionis potuerint validè contrahere. 2. Per professionem religiosam; quamvis ad dignitates etiam in religione, v. g. Abbatiam, Prioratum, &c. promoveri non possint, sine dispensatione. *V. supra d. 3. 3. Per dispensationem Pontificiam.* Principes verò sæculares non possunt legitimare, nisi tantum in ordine ad officia sæcularia & hæreditates. Porro cum dubium est an quis sit legitimus, non censeri irregularem, contra *Vasqu. & alios 5. vult Dian. p. 4. t. 2. R. 59. ex Avila*, eò quòd quilibet præsumatur legitimus, donec contrarium probetur: neque teneri hac in re credere ipsimet matri, etiam in fine vitæ, nisi rationibus convincat, vel pater etiam asserat, *ib. ex communi.*

IV. Est ex defectu ætatis, de quo *v. in Sacramento Ordinis.*

V. Ex defectu Sacramenti, sive significationis Matrimonii, ratione bigamiæ, eò quòd bigamus non perfectè repræsentet unionem Christi cum Ecclesia, quippe qui carnem suam dividit in plures uxores. Non sufficiunt autem ad hanc bigamiam sponsalia cum pluribus, etiam secutâ copulâ; nec fornicatio, vel adulterium, vel Matrimonium ratum cum pluribus; sed Matrimonium verum, vel præsumptum, cum duabus, & consummatum. *Dixi, vel præsumptum*: quia licèt quandoque secundum Matrimonium sit nullum, juris tamen fictione & interpretatione præsumitur bigamia, licèt impro-

proprie dicta : Unde sequitur , irregulares fieri
sequentibus casibus.

I. Qui vivente , vel mortuâ primâ uxore co-
gnitâ , secundam cognoscit , etsi Matrimonium
fit invalidum.

II. Qui viduam non virginem ducit , & co-
gnoscit.

III. Qui ducit uxorem prius ab alio corru-
ptam , etiam per fornicationem , & cognoscit ;
non tamen si ipse eam antè corrupit , quia tunc
non est divisio carnis in plures.

IV. Qui propriam uxorem cognoscit , post-
quam ab alio per adulterium cognita fuit , quia
ipsa jam divisit carnem in plures. Nec refert ,
etsi per vim vitiata fuit , vel vi corruptam , aut
viduam esse ignoraverit , quia hæc irregularitas
non oritur ex culpa , sed ex defectu significatio-
nis Sacramenti.

V. Qui post solenne votum castitatis de sa-
cto Matrimonium contrahit , & consummat ,
etiam cum virgine , quia interpretatione juris
censetur duo Matrimonia contraxisse , unum
spirituale cum Christo , alterum carnale cum
muliere. Nec refert , quòd invalidè contrahat ,
quia quantum est in ipso , effectus à parte rei po-
nitur.

VI. Oritur ex infamia , sive Juris (quæ vel
ex delicto proprio , vel parentum , vel vili con-
ditione personæ nascitur) sive facti , modò cri-
men publicum fit ; ex occulto enim non oritur ,
si homicidium & censuræ violationem excipi-
as , ut docet. Nav. Kon. Lay. contra Sylv. & Suar. ,
Qui ex occulto etiam oriri putant , modo infa-
miam ipso Jure connexam habeat. Porrò infa-
mia ob crimen notorium , vel per sententiam

judicis contracta, non tollitur, nisi per dispensationem Principis, cuius auctoritate contracta fuit. Infamia facti, etiam orta ex enormi crimine, & digno depositione, tollitur per publicam & constantem vitæ emendationem.

VII. Oritur ex defectu libertatis: Unde irregulares sunt, 1. Omnes servi propriè dicti (& secundùm *Lay. l. 2. t. 1. c. 8.* etiam originarii) donec consequantur plenam libertatem. 2. Coniugati, nisi uxores consentiant, & castitatem voveant. 3. Curiales, id est, curiæ saculari obligati, facto juramento vel stipendio, ut Judices, Advocati, &c. Quamdiu talia officia habent. Excipe tamen, nisi habeant specialem dispensationem Papæ pro illis officiis, uti quidam Clerici in aulis Principum, in causis civilibus, non tamen criminalibus, occupati, vel nisi consuetudo, sciente Papâ, id permittat. 4. Milites, saltem quamdiu juramento tenentur; Item thesaurarii & depositarii publici, & qui Rempub. administrant. Item apparitores & similes, qui sæva, turpia exercuerunt, vel in causa sanguinis ministrarunt, *M. Leo, p. 3. f. 369.*

VIII. Ex defectu lenitatis, scilicet ex licita mutilatione, vel homicidio in bello iusto, vel iudicio. Quod ideo statuit Ecclesia, quia Sacerdos gerit personam Christi, qui, utpote lenissimus, neminem unquam læsit: Ad hanc autem requiritur, ut occisio aut mutilatio defacto sequatur: Unde non sufficit voluntas, nec vulneratio gravis, *Bon. d. 7. q. 4. Tann. d. 6. q. 10. dub. 11. Unde resolves,*

I. Non fit irregularis, qui mutilat vel occidit in defensionem inculpata[m] honoris, vitæ, castitatis, &c. vel etiam proximi: quia in iure non statui-

statuitur irregularitas, nisi ob homicidium in bello iusto, vel iudicio, *Tamm. l. c.*

II. Irregularis fit in bello, qui mutilat vel occidit propriâ manu; non autem Clericus exhortans ad fortiter pugnandum in bello iusto, (secus tamen si ad occidendum hunc vel illum in particulari.) Idem est de Duce exercitûs, tubicine, &c. *Bon. p. 4.*

III. In iudicio iusto irregulares fiunt, qui ad mortem vel mutilationem cooperantur activè, & efficaciter, & proximè, per actionem ex natura sua ad id ordinatam. Dicitur I. *Cooperantur* ut Iudex ferens sententiam, Notarius eam scribens, ministri exequentes, testes, &c. Dicitur II. *Activè*, id est, ex parte occidentium; quia non fit irregularis, qui se tantum habet passivè; & ex parte ejus qui occiditur, ut Confessarius hortans ad fatendam veritatem, vel acquiescendum sententiæ justæ, quam non potest differre nisi appellatione injustâ, *Cornel. & Dia. p. 4. t. 2. R. 99.* Dicitur III. *Efficaciter*, quia adjuvans v.g. ferens ligna, ut comburatur ante jam suffocatus, non fit irregularis; nec assistens supplicio, si suâ præsentia in illud non influat. Dicitur IV. *Proximè*: quia qui remotè tantum cooperantur, non fiunt irregulares, ut qui gladios faciunt aut vendunt; item legislator leges capitales condens: concionator in genere dicens, puniendos esse malefactores: Confessarius interrogatus de reo, an mortem mereatur, si respondeat, iudicem sine acceptione personarum fungi debere suo munere: quia hi omnes sunt tantum causa remota. Essent autem proxima, ideoque irregulares, si quid facerent aut dicerent in particulari, ex quo mors alicujus sequeretur,

»tur, aut etiam acceleraretur; v. g. si quis efficaciter urgeret reum, ut scalam ascenderet, vel ad hoc illum iuvaret, vel si iudici in particulari responderet, hunc esse plectendum.

» Possunt tamen subinde etiam proximè cooperantes excusari ab irregularitate, v. g. 1. si fiat ex indeliberatione, aut cum semiplena tantum advertentia, v. g. si dicat Confessarius, proferemus, aut instiget jumentum, quo reus vehitur. 2. Si cooperatio sit valde exigua, ut si iubeat reum adhuc unum gradum ascendere: quia minimum reputatur pro nihilo, *Avila & Henric. apud Bon. q. 4. p. 1. n. 9. Item Suar. Regim. Lay. &c. Contra Vasq. Turrian. Hurtad. Baumy, &c.* Qui consent ex homicidio neminem fieri irregularem, nisi concurrat ut publicus minister iustitiæ, sive ad causæ probationem, sive executionem; vel ut privatus injustè & cum peccato. Quam sententiam probabilem censet *Dian. p. 3. t. 4. R. 79. & in addit. R. 15. & p. 8. t. 7. R. 61.*

» Hinc negant fieri irregularem, 1. Confessarium vel alium quemcunque, qui furem hortatur, ut scalam ascendat, caput supponat ad iectum excipiendum. 2. Eum, qui carnifici dicit, ut aliquid aptet, quò citius extinguatur reus. 3. Qui dum reus ad supplicium ducitur, suggerit viam breviorē. 4. Qui vendit vel commodat scalam, funes, enses, & cætera instrumenta; etiam qui furcam fecit. 5. Qui interrogatus à iudice, an teneatur reum condemnare, respondit, teneri. 6. Eum, qui carnifici putanti suspensū jam esse mortuū, significavit adhuc vivere, ex quo calcans iterū pede occidit.

» Dicitur V. per actionem ex natura sua, &c. id est, quæ

quæ per se fit causa talis effectus, quia effectus
per accidens non imputatur danti operam rei
licitæ: Hinc non fit irregularis, dicens carnifici;
nemo te impedit facere tuum officium, ego
meum feci: nec Judices Ecclesiastici, degrada-
tum tradentes brachio seculari, nec Clerici ac-
cusantes aliquem in causa criminali, modò ex-
pressè protestentur, se non intendere ut punia-
tur poenâ sanguinis, sed tantùm ut sibi vel suis
satisfiat, vel impediatur mala sibi aut aliis im-
minentia. Vide Bon. q. 4. Tan. l. c. 5c.

A D D E N D A.

Quest. 64. Quid præterea sit notandum circa de- 494.
fectus animæ. 2. §. 1. Qui semel deliravit
ex causa de se habituali & permanente,
etiam si nunc probetur perfectè sanatus, est irre-
gularis in ordine ad Ordines suscipiendos, po-
test tamen in Ordine antecederent suscepto mi-
nistrare, *Suar. Bon. Letur. p. 1. q. 232. Dixi* ex causa
de se habituali, nam qui deliravit ex morbo vel
ira, non est irregularis, uti iidem docent cum
Mench. l. 6. præsump. 45. n. 62.

§. 2. Epilepticus, qui aliquando habuit mor- 495.
bum caducum, per se loquendo est in perpetuum
inhabilis ad Ordines suscipiendos, uti cum com-
muni *Bonac. De Irreg. q. 2. p. 2. n. 22.* attamen,
quia multa relinquuntur arbitrio Episcoporum,
habet praxis in his partibus, ut eum admittant
ad Ordines, qui per biennium liber fuit, quia
tum creditur superâsse malum per naturam.
Quod si per septem annos liber fuerit, putavit
vir *Eximius* à me interrogatus posse etiam non
admonito, ac sine declaratione Episcopi Ordines

PPP 3 nes

nes suscipere, quia cum singulis septenniis natura quasi immutetur & statum resumat, si adhuc superfuisset materia critica, causasset interea aliquem accessum. Si ordinatus sit, quamvis non omnino sit liber, tamen si raro cadat nec spumet, privatim poterit celebrare adjuncto socio Sacerdote, qui Missam perficiat; si fortè morbo corriperetur, Cap. *Illud* 15. & seq. causâ 7. q. 1. *Nov. Laym. Pirrhing.* l. 1. tit. 20. n. 14. tempus autem, quod datur tali ordinato ad explorandum an convaluerit, est spatium unius anni five aliud pro arbitrio Episcopi spectatis circumstantiis.

496. §. 3. Qui aliquando fuit energumenus seu à dæmone obsessus, est irregularis ad Ordines suscipiendos, Cap. *Maritum*, dist. 33. *Suar. Leuen.* p. 1. q. 235. Sed non facile aliquis iudicandus est obsessus, nisi manifestis signis certò constet inquit *Less.* in auct. v. *Ordines sacri* cas. 7. Potest. que etiam talis in susceptis Ordinibus ministrare, si liber sit, quod per annum vel tempus aliud ad arbitrium Superioris probare debet, *Suar.*

497. *Leuen.*

§. 4. *Suar. de cens. d. 51. f. 1. n. 8. Ugol. de irreg. c. 3. Gonz. ad Reg. 8. gl. 4. n. 41.* dicunt carentem scientiâ à Jure requisita esse irregularem, sed negant *Garc. p. 7. c. 7. n. 10. Sayr. de cens. l. 6. c. 13. Sigism. à Bonon. de elect. dub. 60. n. 8.*

498. §. 5. Si in hermaphrodito, qui prævalente sexu virili per dispensationem ordinatus est, postea prævaleat sexus mulieris, remanet quidem in eo character, attamen fit iterum irregularis, imò non potest amplius validè consecrare vel absolvere, quia non est amplius masculus, cui soli ex voluntate Christi competit potestas sacerdotalis, *Lugo in Resp. mor. l. 1. dub. 31. ubi pari-*

pariformiter docet, si talis esset in Religione professus vel nupsisset viro, & postea praevaleret sexus virilis, hoc ipso annullandam professionem & Matrimonium.

Q. 65. Quid addendum sit circa defectus corporis. 499.

§. 1. An ille qui ob vitium corporis inhabilis est ad Presbyterium, etiam sit inhabilis ad inferiores Ordines & Clericatum suscipiendum; & quid dicendum sit, si Clericatum habenti superveniat inhabilitas ad exercitium unius sed non alterius Ordinis, dixi l. 4. n. 780. 783. & l. 6. p. 2. n. 2221.

§. 2. Qui habet utrumque oculum integrum, sed nihil videt sinistro, dummodo dexter oculus eam vi videndi polleat, ut commodè possit illo omnia legere sine indecora faciei conversione ad populum, non est irregularis, ut autem hoc commodius possit, potest Missale tantò magis ad medium attrahi, uti præter citatos à *Busenb.* tenent *Nuv. Avila, Mol. Suar. Vasq. Sa, Dian. p. 4. tr. 2. R. 73. & p. 5. tr. 6. R. 22. Dicast. d. 7. n. 173. Pirrhing. l. 1. tit. 20. n. 6. Laym. l. 1. tr. 5. p. 5. c. 7. n. 2. addens n. 6. veluti pro certa regula cum *Avila, Tol. Soc. &* aliis, quamvis aliquis defectum habeat, si tamen neque notabilem deformitatem contineat, ita ut scandalum in celebratione non causet, neque exercitium celebrationis impediatur, non facere irregularem; Unde si re ipsa erutus esset unus oculus, & alius v. g. vitreus ita artificiosè esset impositus, ut vix adverti posset, docet *Sylvius p. 1. v. Irregularitas cas. 4.* talem non fore irregularem, quia quando in Jure dicitur, quod qui amisit oculum sit irregularis, causa est, uti communiter explicant Auctores, quia in hoc est deformitas, ergo si nulla ad-*

501. fit deformitas, non sequetur inde irregularitas,
 §. 3. Si quis habeat pollicem & indicem,
 & tantum careat aliquid aliò digito, cujus defe-
 ctu non impediatur, quominus hostiam
 frangere & securè eam tractare possit, iudicatum
 est Colonia non esse irregularem, uti nec eum,
 qui amisit primum tantum articulum finistri
 pollicis.
502. §. 4. Dubium est an & quando surdaster fit
 irregularis, si non fit simpliciter surdus, nam sur-
 dus secundum Calepinum & commune omni-
 um iudicium dicitur, qui sensu auditus est spo-
 liatus: surdaster, qui non planè surdus est sed
 graviter audiens, vel alterà tantum aure surdus
 est: Esse irregularem docet *Corniculus*, quia est
 corpore vitiatus: sed probabiliùs contradicunt
Sayr. Bonac. Regin. Majolus, Graff. quos adductis
 locis sequitur *Diana* p. 2. tr. 17. & 3. *Miscel. R.*
 20. Accedunt *Suar. De cens. d. 51. f. 2. n. 13. Fill. tr.*
 19. n. 169. *Tamb. De cens. l. 10. tr. 4. c. 8. §. 1.*
Basseus, quia non omne vitium corporis causat
 irregularitatem, sed si simul afferat deformati-
 tem externam, vel impediatur usum Ordinis. Imò
Henriq. l. 14. c. 8. n. 3. Præpos. De irreg. q. 5. d. 14.
n. 113. & Nap. cum Gob. tr. 8. n. 682. dicunt ne-
 quidem surdum esse irregularem, tum, quia id
 nullo Jure videtur esse expressum, tum etiam,
 quia potest quis celebrare sine ministro, vel ex
 aliis signis percipere ejus responsiones esse fini-
 tas: sed in hoc meliùs contradicunt alii cum *Rè-
 gin. l. 30. c. 5. n. 50. Castorp. p. 11. n. 3. Dicast. n.*
170. 186. nam ita asseritur *Cap. 77. Apostol. &*
ratio est, quia nequit decenter exercere suum
Ordinem, faciliè enim excitaret risum in popu-
 lo,

lo, dum vel aliquid extra tempus faceret, vel facere omitteret in tempore.

§. 5. Balbutientem ordinari posse dixi l. 6. p. 503. 2. n. 2222.

§. 6. Claudum non esse irregularem, si absque baculo & pede ligneo ad altare accedere, stare, & Ordinum functiones obire possit, quamvis unum crus sit brevius altero, ita Coloniae 2. Martii 1667. resolverunt 4. Doctores Theologiae ex Cap. *Si quis infirmitate* Dist. 55. Cap. *Nullus Episcopus* de consecr. Dist. 1. junctis Gloss. & habent Nav. c. 27. n. 199. Henric. l. 4. c. 8. n. 1. Mol. tr. 3. d. 70. n. 9. Castrop. tr. 29. d. 5. p. 11. n. 3. & consentit Laym. additâ tamen limitatione, nisi sit nimia deformitas.

Q. 65. *Quid addendum sit circa defectum natalium.* R. §. 1. Illegitimi omnes siue sint naturales siue spurii sunt irregulares ad quodvis Beneficium. vide dicta l. 4. à n. 750.

§. 2. Natus ex conjugata praesumitur filius mariti, etiam si constet, quod sub tempore conceptionis mater cum adultero habuerit copulam, si etiam marito patuit aditus ad conjugem. Nec tenetur talis filius credere matri etiam juranti eum esse ex adultero, tum quia mater ipsa rescire non potest, tum quia revelat propriam turpitudinem, ideoque non meretur fidem: unde etiam talis filius potest se habere tanquam legitimum quoad omnia & non irregularem. Haec omnia latè probant adductis legibus, Auctoribus & rationibus Sperell. Decis. 173. 174. 175. & Pignat. tom. 7. conf. 40. & tom. 9. conf. 153.

§. 3. Proles nata è conjugibus obligatis voto castitatis, non est illegitima nec irregularis, quia L. *Filium* 6. ff. *De iis qui sunt sui vel alieni juris*, dicitur

PPP 5 tur

tur eos esse legitimos, qui concipiuntur à parentibus vero Matrimonio junctis, *Sanch. De Matr. l. 9. d. 38. n. 3.* Si alteruter conjux bimestri ante consummatum Matrimonium professus esset in Religione, proles esset spuria, quia esset nata soluto Matrimonio ex illis, qui tum non poterant validè contrahere, *Sanch. n. 4. & dixi l. 4. n. 752.* Si unus altero invito post consummatum Matrimonium esset professus in Religione proles esset legitima, quia professio esset irrita, *Sanch. n. 5.* Si post sacros Ordines à viro susceptos, aut post professionem religiosam consummato antea Matrimonio, proles esset simpliciter legitima, quia nata in vero Matrimonio, attamen secundum quid illegitima & irregularis per *Cap. Litteras De filiis presbyt. Sanch. n. 7. & dixi l. 4. n. 752.*

508. §. 4. Judæi & infideles conversi non ideo sunt irregulares, quia sic nati, nam Apostoli ipsi fuerunt tales. Aliud est, si relaberentur in infidelitatem, *De Luca in Miscell. eccles. disc. 34.*

509. §. 5. Exposititios esse censendos illegitimos & irregulares docent *Majol. Alciat. Vasq. Tolet. Sayr. Vgol.* alique multi, quos citat & sequitur *Pignat. tom. 7. conf. 34.* quia qui exponuntur sunt communiter illegitimi, res autem judicanda est secundum communiter contingentia. Plura de exposititiis dicta vide *l. 4. n. 766.*

510. Q. 67. *Quid addendum sit circa defectum ætatis.*
R. §. 1. Quæ ætas requiratur ad tonsuram & singulos Ordines dictum est *l. 6. p. 2. n. 2214.* Unde antem ea ætas inchoetur, quomodo completa esse debeat, an ordinatus bonâ aut malâ fide ante ætatem post obtentam ætatem dispensari debeat ad exercitium Ordinis, quis in ætate dispensari

dispensare possit, aliâque plura dixi l. 6. p. 2. à n. 2306.

§. 2. Huc pertinet solutio sequentis casus : 511.

Titius ordinatus est Sacerdotio tribus mensibus ante annum 24. completum, credens 1. id non fore graviter illicitum. 2. Episcopum dispensaturum, si sciret. 3. posse computari tempus conceptionis suæ. 4. se posse ordinari, dummodo pro legendis primitiis exspectaret tempus 24. annorum completorum. *Quæritur* 1. an incurfa sit irregularitas, 2. si incurfa, quis ab ea absolvere possit. 3. an Sacerdos ille, quoties Missam legit, peccarit mortaliter. 4. an si fuerit irregularitas, stante illâ nunc possit fungi officio sacerdotali, usque dum absolutionem obtineat. *Respondeo* ad 1. Præsumi incurfam esse irregularitatem, imò & suspensionem, quia in tali persona non præsumitur ignorantiam tam clari & obvii Juris fuisse invincibilem. *Ad 2.* Ab ea irregularitate & suspensione occulta absolvere possunt Nuntius, Episcopus, Vicarius generalis. *Ad 3.* Affirmativè per se loquendo. *Ad 4.* Non potest, quia saltem suspensus est, & si in suspensione exerceat actum Ordinis sui, peccat & incurrit novam irregularitatem.

Q. 68. Quid addendum sit circa defectum ratione 512.

infamie. *Respondeo* §. 1. Quid sit fama, quid infamia dixi l. 4. n. 786. Irregularitas autem ex infamia reducitur ad irregularitates ex defectu, quia infamia est defectus bonæ famæ, qui sine delicto esse potest.

§. 2. Ad inducendam propriè dictam irre- 513.

gularitatem non sufficit infamia popularis etiam publica, sed requiritur legalis & Canonica, quæ scilicet ex Jure Canonico vel alio per Canones

nes

nes approbato, vel ex sententia Judicis ecclesiastici orta, effectus morales stabiliter inducat, ita ut non per vitæ emendationem, sed per solam Ecclesiæ dispensationem tollatur, uti probat *Suar. d. 48. f. 1. & 2. hinc l. 6. p. 3. n. 876. dixi Clericum non esse irregularem, qui ab incompetente Judice laico in contumaciam condemnatus est, etiamsi occasione illius injustæ sententiæ nata sit ei infamia publica. Et licet quis crimine infami accusatus fuerit, non ideo infamis censeri debet, nisi apud viros honestos & probos famam ejus laesam esse sciatur, *Hosiens. apud Dicast. n. 364. Imò nemo censetur civiliter infamis, donec condemnatus sit, L. 1. ff. De his, qui notantur, Suar. d. 48. f. 1. n. 22. quamvis contradicat Lugo in Resp. mor. l. 2. dub. 12. Hinc Clericus etiam publicè concubinarium non ideo est irregularis, uti habet communior cum Laym. Garc. Pignat. tom. 9. conf. 139. contra Nav. Tolet. & alios, nullibi enim hoc statuitur, & ipsius infamia non est Juris, sed facti tantum, quæ tollitur per pœnitentiam. A concubinario tamen notorio per sententiam aut per confessionem in Jure factam, aut per talem rei evidentiam, quæ nulla tergiversatione celari possit, neque officia divina peragi neque Sacramenta percipi possunt, quia Ecclesia prohibet, uti videri potest apud Pignat. à n. 189.**

514. §. 3. Histrio sive ludio publicus videtur esse irregularis, quia omnes Jure civili infames etiam sunt infames Jure Canonico, ut rectè Laym. l. 1. tr. 5. p. 5. c. 4. n. 2. sic enim habet Regula Generalis Hadriani Papæ causâ 6. q. 1. *Omnes infames esse dicimus, quos leges sæculi infames appellant, atqui*

atqui Histrion Jure civili est infamis, nam ff. l. 3. tit. 2. De his, qui not. infam. L. 1. sic habetur: Prætoris verba dicunt, infamia notatur . . . qui artis ludicræ pronuntiandive causâ in scenam prodierit. Ibidem L. 2. §. ait Prætor, qui in scenam prodierit, infamis est. Scena est, ut Labeo definit, quæ ludorum faciendorum causâ quolibet loco, ubi quis consistat moveaturque, spectaculum sui præbiturus, posita sit in publico privatove vel in vico, quo tamen loco passim homines spectaculi causâ admittantur: Eos enim . . . omnes propter premium in scenam prodeuntes famosos esse Pegasus & Nerva filius responderunt. Etiam directè ipso Jure Canonico videntur histriones esse infames, & consequenter irregulares, nam Cap. Maritum. dist. 33. statuitur, Clericum non ordinandum, . . . qui in scena luisse dignoscitur. Causa 4. q. 1. c. 1. §. 2. Omnes etiam infamie maculis aspersi, id est, histriones . . . ab accusatione prohibentur. Cap. 45. Pro dilectione. De consecr. dist. 2. Consulendum me existimasti . . . quid mihi videatur de histrione . . . an talis debeat communicare nobiscum, quod ego puto nec Majestati divinæ nec Evangelicæ disciplinæ congruere, ut pudor & honor Ecclesiæ tam turpi & infami contagione fœderetur. Hinc Cap. Donare 7. dist. 86. dicitur: Donare sua histrionibus vitium est immane, non virtus.

§. 4. Per histriones hos, quos Jura dicunt 515. infames, intelligebantur olim illi, qui se pretio conducebant ad spectaculum sui corporis exhibendum, sive qui obscœna publicè representabant, Castrop. d. 6. p. 20. n. 6. Et Laym. n. 1. dicit illos histriones esse infames, qui in publicis obscœnis spectaculis agunt, unde dicendum, si obscœna non agerent, non incurrere irregularitatem. Sed ordinariè obscœna adsunt, & talia præ-

præsumuntur, hinc videntur leges simpliciter tales reddere infames.

516. §. 5. Irregularitas ex infamia, si sit ipso Jure vel per sententiam Judicis inducta, non tollitur per pœnitentiam nec per ingressum Religionis, sed tolli debet per dispensationem illius, qui per legem induxit, aut alterius, qui ab eo privilegium habeat, *Suar. d. 48. f. 2. Laym. n. 10. Dicast. n. 387.*
517. §. 6. Irregularitas inducta non per Jus aut sententiam Judicis, sed tantum per infamiam facti v. g. quia scitur antehac commisisse furtum, non est propriè irregularitas nec indiget dispensatione, sed tollitur per factum contrarium, id est, per publicam & constantem vitæ emendationem saltem per triennium, uti ex Jure Canonico & communi Auctores docent, *Laym. n. 10. Castrop. d. 6. p. 20. n. 8. & 14. Dacast. à n. 389.*
518. §. 7. Talis irregularitas, quæ sola pœnitentia triennali saltem non tollitur, directè tolli potest à solo Papa, *Suar. l. 2. n. 9.* tamen indirectè tolli potest per ablationem infamiæ seu restitutionem famæ à potestate civili, *Suar. n. 10.* An Nuntius judicii criminalis sit infamis ratione officii, dicam n. 512. de defectu lenitatis.
519. Q. 69. *Quid addendum sit circa defectum libertatis. R. §. 1.* An Clericus conjugatus in Ecclesia latina ex dispensatione Episcopi sit capax beneficii simplicis dixi l. 4. n. 767. Quid & quotuplex sit Bigamia, an omnes bigami sint irregulares, an Papa cum iis possit dispensare ad Ordines, Beneficia & dignitates, an id etiam possit Episcopus, veri servi qui sint, an capaces Ordinum, aliaque plura dixi l. 4. à n. 768.

§. 2. Cùm *Busenb.* supra dicat conjugatos esse irregulares, nisi uxores consentiant eos ordinari & castitatem voveant; dubitatum est, quid ad hunc casum sit dicendum: Titius conjugatus post consummatum Matrimonium absens ab uxore, bonâ fide putat hanc mortuam, sicque initiatur sacris Ordinibus: postmodum rescit uxorem vivere, quæ tamen postmodum consentit, ut maritus maneat etiam in exercitio suorum Ordinum separatus ab ipsa. *Queritur*, an Titius sit irregularis, & deo nõ esse, 1. Quia hæc irregularitas in nullo Jure est expressa; quod enim assertur ex Extravagante *Joannis XXII. Antiquæ*, De voto quoad conjugatum, qui absque uxoris licentia suscipit sacrum Ordinem, ibi tantum est sermo de illo, qui ordinatur sciens uxorem vivere, usi dixi l. 6. p. 2. n. 2220. & potius est pœna suspensionis, vel est irregularitas ex delicto, cum feratur in *presumptuosos*, in *assentantes* hoc facere, suspensio autem vel irregularitas ex delicto non incurritur, nisi ab eo, qui peccaverit mortaliter, uti habet communis cum *Dicast.* de suspensione dub. 3. & de irregularitate dub. 5. Titius autem hic non peccavit mortaliter, ergo. 2. Hæc quasi irregularitas in pœnam lata à *Joanne XXII.* secundum *Sanch.* De Matr. l. 7. d. 49. n. 3. non incurritur, si absuerit dolus, adeoque excusat quæcunque ignorantia Juris vel facti, dummodo non sit affectata, nec ita crassa, ut sit ingens temeritas, quod colligitur ex verbis, non *presumat*, item, quod si *secus a quoquam attentatum fuerit* &c. sed Titius hic non commisit dolum, sed bonâ fide processit, ergo. 3. Si quis dicat esse irregularem ex defectu libertatis, hoc dato, illa jam cessat obtentâ libertate per licentiam

uxoris, uti colligitur ex dictis. Quod si uxor dans quidem licentiam, nolit nequidem in saeculo emittere votum Castitatis, adhuc docet *Sanch.* n. 6. non incurrere hanc irregularitatem, si ad Ordines sacros ascendat, quia *Extravagans* aptè loquitur de illo, qui sine licentia uxoris promovetur. 4. In dubio Juris vel facti, an sit contracta irregularitas, debet judicari non esse contracta, uti cum communi dixi n. 450. Sed hic ad summum est dubium an sit contracta nec ne, ergo.

521. §. 3. Huc pertinet etiam sequens casus, Titius Diaconus dimisso suo Canonicatu in favorem Caji sub pensione annua, vagatur per patrias, tandem dat nomen militiae; in qua tamen nunquam interfuit pugnae aut conflictui, in quo occisus aut mutilatus sit aliquis, nec ipse occidit aut mutilavit aliquem, attamen malè vixit cum aliqua concubina; sed nunquam attentato cum illa Matrimonio. *Queritur* 1. An Titius per hoc, quod fuerit in militia factus sit irregularis. 2. Si factus esset irregularis, an ideo ipso facto amisisset jus ad pensionem. 3. An per vitam malam cum concubina sit irregularis aut amisit jus ad pensionem. *Respondeo ad 1.* negativè cum *Suar.* De irregularitate disp. 47. §. 6. n. 9. cujus hæc sunt verba: *Addo, etiamsi Clericus sit in tali bello justo (quale semper præsumi debet à privato) militando & vulnerando, si tamen propriis manibus neminem mutilet vel occidat, vel sit causa proxima ut alii faciant, non incurrere irregularitatem, etiamsi in tali bello multa homicidia sequantur: ita docent Covarr. Nav. & alii. . . . verissima est hæc sententia & facis expressa in Cap. Petrus tua De homicidio &c. Nam Cap. Petrus tua, inquit Bonac. De irregul. d. 7. q. 4. pu. 4. n. 5.*

num. 5. Papa illum duntaxat iudicat irregularem, qui in bello occidit aut dubitat occidisse, textus enim habet, si aliquem interfecit vel si dubiam de hoc habet conscientiam, ergo cum hæc Jura statutentia irregularitatem sint pœnalia & odiosa, extendi non debent ultra casus lege expressos. Aliam rationem addit Bonac. ne innumera hominum multitudo ligaretur vinculo irregularitatis. Et hæc est communis sententia. Ad 2. Etiam negativè, nam irregularitas non privat ipso jure nequidem Beneficio, Cap. Ex litteris De excess. prælat. Cap. Fraternitas De cler. excomm. docentque omnes communissimè cum Innoc. Abb. Felin. Nav. Suar. d. 46. f. 2. n. 15. Fill. tr. 19. n. 68. uti nec privat fructibus Beneficii, Suar. n. 20. cum communis, ergo multò minùs pensione, sed privatio talis in pœnam statui debet per sententiam Judicis: Et Fill. n. 92. testatur esse expressam decisionem Rotæ, quod talis pœna privationis etiam Beneficii, non fit lata, sed ferendæ sententiæ; Ratio autem generalis est, quam prosequitur Suar. à n. 16. quia lex pœnalis semper intelligenda est quoad pœnam ferendam per sententiam, nisi in ipsa lege aliud exprimat, quod hic non fit. Ad 3. Certum est quòd non, quia secundùm dicta n. 500. nullibi in Jure exprimitur concubinarium esse irregularem, uti nec aliquis fit irregularis per formale odium Dei, Sodomiam, Sacrilegium &c. quamvis sint delicta gravissima, & consequenter sine fundamento diceretur, quod ideo amittatur Beneficium vel pensio, præsertim Jure & ipso facto.

Q. 70. Quid addendum sit circa defectum lenitatis. 522.

R. S. 1. Omnes ferè antiqui docuerunt, quod ille incurrat irregularitatem, qui concurrat ad

Tom. VIII.

Qq

mor-

mortem alicujus vel causandam vel accelerandam, quamvis non concurrat autoritate publicâ seu ut justitiæ Minister, neque injustè vel cum peccato, quia irregularitas ex defectu lenitatis in Jure expressa est contra omnes etiam non ministros justitiæ, si fiat autoritate privata at tamen absque peccato. E contrâ negant doctissimi viri plures quam 30. quos refert & sequitur ac se inspexisse dicit *Dian.* p. 11. tr. 2. R. 63. accedunt alii multi cum *Schiaro* l. 4. diff. 31. *Illf.* tr. 7. n. 87. *Wex*, in append. ad p. 4. decis. 4. n. 11. probâtque fusè *Tambur.* de cens. l. 10. c. 4. explicans omnes textus Juris in contrarium adduci solitos, & ratio est, quia in Jure irregularitas illa expressa est contra solos justitiæ ministros, ex qua sententia *Tambur.* suprâ, *Gobat*, in *Quinario* tr. 1. à n. 305. *Burgh.* cent. 3. cas. 91. præter illa quæ habet *Busenb.* sub finem, deducunt etiam sequentia. 1. Non fieri irregularem, qui, ut rem suam vel alienam, quæ non est parvi momenti, à fure sublatam recuperet, clamat adesse furem, qui postea capitur & suspenditur. 2. Nec illum, qui indicat Judici reum jam esse optimè dispositum ad mortem, ideòque non videri differendam in crastinum. 3. Nec illum, qui singulariter monet carnificem v. g. ut caput illius, qui frangendus est in rota, percutiat valido ictu, ut ratio in ipso turbetur & peccare non possit. 4. Nec illum, qui Judici absolutionem negat, nisi sententiam sanguinis proferat, ad quam ex conscientia tenetur, & idem tenet cum aliis *Gorn.* De penit. p. 2. à n. 377. 5. Nec illum, qui penitentem inducit ad fatendum delictum morte plectendum, ad quod Jure naturali tenetur, & idem dixi l. 6. p. 2. n. 1843. est enim opus obligate.

gatorium, ob cujus causam non debet puniri, & rationem dant, quia si talia fiant bonâ intentione & cum debita circumspectione, carent omni culpâ & non adversantur perfectæ lenitati, cum sæpe necessaria sint vel saltem conducant ad salutem proximi alioquin periclitaturam. Si tamen quis à Judice fuerit interrogatus juridicè, id est tanquam comminister justitiæ & veluti persona spectans ad judicium, detque illi consilium, quo Judex moveatur ad ferendam sententiam in causa sanguinis, hic consulens secundum aliquos est irregularis, non tamen erit, si privatim solum sit interrogatus, uti habet idem *Burgh.*

§. 2. Advocatus, qui à Judice consultus de 523. poena reo infligenda in genere dicit, quid jura statuunt, non fit irregularis, quamvis reus ideo adjudicetur tali morti; si autem in particulari dicat hunc mereri mortem, & multò magis si instiget, sicque sit causa saltem acceleratæ mortis, *Henriq. Hostiens. Panorm. Silv. Less. in auct. V. Judex, cas. 3.* dicunt fieri irregularem.

§. 3. Communis sententia habet cum *Busenb. 524.* testem in causa sanguinis secuto effectu esse irregularem, quod *Nav. Ugol. Bonac. Sperell. decis. 77. n. 17.* intelligunt, si ex ejus depositione secuta est mors vel mutilatio, non autem si ex aliis probationibus aliunde habitis.

§. 4. Nuntium publicum sive tabellionem 525. judicii criminalis esse irregularem ex defectu lenitatis ratione officii, docet *Majolus*, quia ad judicium forense concurrat tanquam minister publicus; imò esse irregularem ex infamia, docent *Ugol. Suar. Henriq. Avill. Fill.* quia hoc officium censeatur vile & infame, sed *Sperell. decis. 77.* imprimis docet, si nunquam exercuerit officium

secuto effectu mortis vel mutilationis, non esse irregularem ex defectu lenitatis, idemque docent *Suar. Sot. Sa, Bonac. & alii* communiter; imò etiam si talis effectus esset securus, tamen cum Nuntius remotè tantum ad illum concurrat inuit probabiliter non fore irregularem. Deinde à n. 25. ostendit officium Nuntii talis non esse de se infame, cum id nullibi exprimat, quamvis aliquibus locis ab aliunde infamibus exerceri possit.

526. §. 5. Si quis occidat iniustum in vasorem pro defensione suæ pudicitiae aut etiam honorum temporalium non incurrit irregularitatem ex delicto, si non peccet, id est, si defendat bona magni momenti secundum dicta l. 3. p. 1. à n. 808. ac præter ibi citatos docent *S. Th. S. Anton. Silv. Caj. Sot.* quos citat & sequitur *Beja* p. 2. casu 22. probatque ex utroque Jure. Et si alicubi videatur oppositum dici, dicit esse pro casu, quo excedebatur moderamen inculpatæ tutelæ. Nihilominus *Gerf. Abul. Naw. Avil. Henriq. Laym. Regin. Mol. tr. 3. d. 72. & alii multi* cum *Beja* supra, item *Mendo. Ilf. Samig.* apud *Wex* in append. ad p. 4. dec. 4. n. 11. valde probabiliter dicunt talem fieri irregularem ex defectu lenitatis, quia Jus excipit solum occidentem pro defensione vitæ suæ, non autem pro defensione quamvis licita aliarum rerum, sed probabiliter etiam contradicunt multi cum *Dian. p. 4. tr. 2. R. 4. Lugo. De just. d. 10. n. 200. Castrop. pu. 15.* quia licet Jus expressè excipiat solum defendentem vitam, tamen non ideo expressè includit occidentem ex alia causa; & Ratio esse potest, quia sic occidens ex quadam necessitate occidit, ergo occisio non censetur perfectè voluntaria, ergo non incurret pœnam
anne.

annexam. Et similiter non incurrere, qui pro defensione innocentis occidit injustum inuasorem docent *Covarr. Suar. Sa, Less. Turr. Tann.* aliique cum *Lugo* n. 215. contra alios multos. Si licite quidem occidat inuasorem vitæ alienæ, non tamen necessario, *S. Anton. Nav. Suar.* & plures alii dicunt incurrere, quam sententiam *Pignat.* tom. 7. conf. 20. n. 5. vocat certam ex *Cap. Dilecto*, §. fin. De sent. excomm. in 6.

§. 6. Qui inuasorem occidit potens fugiendo vel aliter ejus vim declinare, probabiliter fit irregularis, quia non videtur esse necessitas occidendi, ergo est defectus lenitatis, probabiliter tamen etiam docent *Suar. Castrop.* supra aliique multi cum *Dian. R.* 3. tum non incurrere, si fuga vel alia declinatio occisori esset ignominiosa, ad quam non teneatur cum tanto honoris sui detrimento, adeoque secundum dicta l. 3. p. 1. n. 803. non peccet occidendo, quia adhuc videtur esse moralis necessitas occidendi, quando talem ignominiam subire censetur difficillimum & humano modo impossibile.

§. 7. *Suar. Mol. Cón. Lorca* & alii cum *Lugo* in 528. Resp. mor. l. 5. dub. 14. fatentur Clericum etiam in sacris, etiam Episcopum aut quemcunque alium beneficiatum posse absque irregularitate in bello defensivo pugnare, si hoc sit necessarium propriæ personæ vel Patriæ & bono communi; quod *Mol. & Cón.* extendunt ad justum bellum aggressivum, si necessarium esset ad victoriam, à qua pax, salus innocentum & bonum Ecclesiæ dependeret, quia videtur tum non aggredi, sed defendere se & causam publicam. Et universaliter docent *Nav. Silv. Suar. Fill.* & alii, quos citant & sequuntur *Schiara* l. 4. diff. 34. & *Sperell.* decis.

77. neminem in iusto bello etiam aggressivo feri irregularem, si propriis manibus sanguinem non effundat vel mutilet, quamvis alii in exercitu id faciant. E contra siue Clericus siue laicus propriis manibus sanguinem effundens vel mutilans fit irregularis saltem defectu lenitatis, Cap. *Peritio* de homicidio, Can. Clerici 5. caus. 23. q. ult. Cap. 2. De homicidio in 6. habetque communis cum *Wex* in append. ad p. 4. dec. 4. à n. 4.

529. §. 8. Chirurgus secundum artem secans vel adurens non fit irregularis, quamvis fiat mutilatio vel etiam sequatur mors, quia hic non est defectus lenitatis, cum fiat causa impediendæ mortis. *Burgh.* cent. 3. cas. 91. Si per imperitiam vel negligentiam mors sequeretur, esset irregularis, & ita ex Cap. *Ad aures* de ætate & qualitat. ord. probat *Suar.* d. 47. f. 7. & *Sylvius* supra V. Chirurgus. Si Clericus etiam pietatis causa exerceat chirurgiam per sectionem vel adustionem, ex qua non sequatur mutilatio vel mors, non est irregularis, si autem sequatur mutilatio vel mors, quamvis usus sit regulis artis, est irregularis, quia hoc ipsi specialiter prohibetur Cap. *Sententiam* de ætate & qualitate ordinand., ita *Dian.* tr. 2. R. 23. aliique cum *Sylvio* supra, nisi excuset necessitas, quia alius deest, ita *Bonac.* de irreg. d. 7. q. 4. p. 5. Si autem mors aliunde sequatur *Avila Bonac.* & alii dicunt non esse irregularem, quia mors illi non potest imputari, in dubio tamen an mors sit inde secuta, habendus est irregularis per Cap. *Ad aures*, quod si tantum incidat venam & sequatur mors, *Bonac. Sylvius* & alii dicunt incurri, quia est sectio, negant *Rodrig. & Molin.* Quod si Clericus non utatur sectione vel

vel adustione, sed applicat v. g. emplastrum, quamvis sequatur mors, non est irregularis, quia facit pietatis causa, nec est illi specialiter prohibitum mederi, nisi adhibeatur sectio vel adustio, & quidem ab ipso, unde si eam consulat vel mandet, non incurrit, censura enim aut pœna lata contra facientes non cadit super consulentes aut mandantes, nisi exprimatur, Nav. Henriq. Sylvius supra.

§. 9. Qui malè tractat cadaver Clerici mortui, incurrit irregularitatem, Felin. Schiara, l. 4. diff. 26. n. 15. Etiam, qui percutit Clericum factum hæreticum, Nald. Schiara n. 23.

§. 10. Qui campanam pulsat, quando reus 531. ad supplicium educitur, si ideo pulset, ut reus securius ducatur, est irregularis, quia cooperatur morti malefactoris, secus si pulset tantum ad signum & ad publicum exemplum, sic enim nequidem remotè cooperatur morti malefactoris, ita post Covarr. & alios Sylvius in Resol. variis p. 1. V. Campana; si quis tamen campanam pulset ad hoc, ut Judex in sine pulsus legat aut legi curet sententiam mortis, est irregularis, quia cooperatur executioni mortis differendæ vel accelerandæ, prout diu vel non diu pulsarit, ita Sylvius supra. Denique si quis campanam pulset vel ad seditionem vel ad arma vel pro captione alicujus malefactoris, si ex prælio inde inuito secuta sit mors vel mutilatio, pulsans campanam est irregularis, uti cum Covarr. Majolo & Quaranta docet Sylvius supra contra Zerol. quia talis dat magnam causam mortis vel mutilationis.

FINIS.

O. A. M. D. G.